

Noul ministeriu.

Cea mai însemnată întâmplare politică a săptămânii este fără îndoială reconstituirea guvernului. A fost o adevărată comedie politică criza ministerială, ce a ținut aproape două săptămâni.

Cetitorii noștri de vineri încă cunosc, că ministrul Wekerle și-a pus, față cu Coróna, carul în pietri și s'a jurat pe cer și pe pământ, că fără de ortacul său Szilágyi nu va primi compunerea unui ministeriu. Pășirea acesta a lui Wekerle, ajutată de mamelucii partidei dela guvern, i-a reușit, căci étă aș, spre bucuria Jidanilor, îl vedem éráși pus, prin încrederea Corónai, în fruntea afacerilor țării.

Guvernul, cu o mică deosebire, este totu cel vechiu. Au rămas afară numai trei miniștri: Csáky, Bethlen și Ludovicu Tisza. Étă lista guvernului reconstituit:

Președinte și finanțe: Dr. Al Wekerle.
Culte: br. Loránd Eötvös.

Justiția: Desid. Szilágyi.

Honveđi: br. Geza Fejérváry.

Comerciu: Bela Lukács.

A latere: conte Iuliu Anrássy.

De interne: Carol Hieronymi.

Croată: Em. Josipovich.

Agricultură: neimplinită.

Guvernul ast-fel reconstituit s'a prezentat în dieta ungarăscă Marți în 10 Iunie.

Cu prilejul acesta, ministrul-președinte a arătat pricina pentru care a fost demisionat și a dat „lămuriri” cu privire la politica, ce-o va urma pe viitor, mai ales față de proiectele bisericesci politice.

Causa principală a dimisiei guvernului, dise Wekerle, a fost că Majestatea Sa nu s'a învoit, ca neînțelegerile dintre cele două camere să se delature prin numirea de noi membri pe viață în camera magnaților. Numirea acesta a cerut vechiul guvern, ca reușita proiectului să fiă ast-fel asigurată și să se dea nouă dovadă, că Coróna nu și-a pierdut încrederea în sfetnicii săi. Acum însă — continuă Wekerle — cestiunea încrederii este lămurită din momentul, când am fost însărcinați, pe aceeași basă, a conduce éráși afacerile țării.

În ce privește proiectele bisericesci, lucrurile stau foarte lămurit și bine, dise ministru-președinte. „Majestatea Sa ces. și reg. apostolică este una cu guvernul în ce privește necesitatea politică a proiectelor bisericesci”. Mai departe: „Majestatea Sa m'a împuternicit să declar aici, că dorește ridicarea cât mai grabnică la valoare de lege a proiectelor căsătoriei civile” etc.

Suntemu dără în clar cu viitorul politică a coconului Wekerle. Ea nu s'a schimbat întru nimic, e totu cea vechiă: politica sguduirii ordinei morale în stat!

Hotărârea „prea înțeleptă” a Senatului universitar din Clușiu.

CLUȘIU, 15 Iunie n. 1894.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Eacă-o în traducere:

Ad. 1107—1893/4

nr. s. n.

În urma deciziunii senatului universitar, luat în a X-a ședință extraordinară ținută în 1894, Iunie 14 st. n. aduc la cunoștința următorilor ascultători universitari:

- 1) Eugen Pățeaneu. 2) Liviu Cigăreanu. 3) Ioan Corbu. 4) I. Coțofan. 5) Vasile Crișan. 6) Emil T. Munteanu. 7) Valeriu Candrea. 8) Parteniu Barbu. 9) Semproniu Munteanu. 10) Ion Bucur. 11) Victor Popă. 12) Ion Mircea. 13) Nic. G. Ungureanu. 14) Laurențiu S. Nestor. 15) Iuliu Pipos. 16) Nicolau Stanilla. 17) A. O. Bogdan. 18) Aureliu Nichita. 19) Coriolan Meseșan. 20) Georgie Simon. 21) Romul Popp. 22) George Ciuta. 23) Valeriu Tempea. 24) Aureliu Maniu. 25) Titus Popă. 26) Valeriu Mustea. 27) Sigismund Popă. 28) Emil Chinteanu. 29) Nerva Moldoveanu. 30) Valeriu Laslo. 31) Iancu C. Ianovici. 32) Iuliu Chitul. 33) Constant. Titienni. 34) George Vătășanu. 35) Ion Branda. 36) Părintele Iustinian Harșa. 37) Aurel T. Ciorte. 38) Nicolau Tanco. 39) Părintele Ioan Iepure. 40) Ioan Ghetie. 41) Iuliu Papp. 42) Ladislau Orosu. —

cumcă: senatul universitar a decis, ca cercetarea disciplinară, care e în curs contra lor, să-o țină în suspensio până atunci, până când judecătoria criminală competentă nu va fi adusă în această cauză deciziune ridicată la valoare de drept.

Acastă deciziune, împreună cu recursul înaintat din parte-le, s'a transpus la înaltul d-nu ministru ungarăscu de culte și instrucțiune publică.

Clușiu, 15 Iunie 1894.

(L. S.)

Dr. Brandt,
rector.

Înmormântarea părintelui Ioan Macaveiu.

Năsud, 1 (13) Iunie a. c.

Sâmbătă în 25 Mai n., la orele 9^{1/2} din Ți, părintele Macaveiu, parochul Feldrului, a încetat din viață aici în Năsud, în casa socilor săi, unde a fost adus cu două luni mai înainte, spre a fi mai aproape de ajutorul medical și de puțința de a i-se da toate îngrijirile, de car

avea atâta nevoie în grelele lui suferințe, — toate acestea însă mai mult pentru liniștea și mângăierea bolnavului, căci toți cei-ce cunoscneau mai de-aprope starea părintelui Macaveiu își perduse deja speranța de a mai vedea scăpată această viață, atât de scumpă nouă: morburile sale de plumă și grumazi luaseră dimensiuni, încât numai o minune de sus ar fi putut să îl mântuiească.

A treia Ți, Lună în 28 Maiu, a urmat înmormântarea. E unanimă părerea, că înmormântarea mai măreț și imposantă, și purtată de același simț de stăină și iubire, nu s'a vădit de când e Năsudul. Noua biserică din Năsud, în care s'a ținut prohodul, era plină în toate părțile ei de publicul asistent, inteligență și popor de ambele sexe. Din Bistrița am observat pe domni advocați Lica, Tripon și Lînu.

La ora una după prânz a fost ridicat mortul de acasă, și era la orele șese din seară, când conductul ajuns în cimiter. Ceremoniile rituale le săvârși părintele vicar Dr. Ioan Popă, asistat de 15 preoți din vicariat, între cari și bravul paroch al Rodnei, părintele Gerasim Domide, care deși numai în preseră se întorse dela Clușiu, nu pregetă îndată a doua Ți a alerga la Năsud, cale de 5 ore, spre a da colegului său martir ultimele onoruri. Din mari depărțări a venit și părintele Candale din Bârgou și părintele Ioan Popă, de „după tângu”. O mulțime de cunună acoperiau cosciugul, între cari una dela preoțiile din vicariat, alta dela comitetul național electoral al comitatului Bistrița-Năsud, a treia dela parochienii din Feldru. Oficerimea pompierilor noștri încungiuă cosciugul, musica pompierilor cânta imnuri tenebrale.

S'au rostit patru cuvântări, două în biserică și două la grăpă. În biserică a vorbit părintele vicar Dr. Popă, ér părintele Vertic din Mocodă a luat iertăciunile îndatinate; la grăpă a vorbit părintele Candale din Borgo-Bistrița în numele preoției, ér vrednicul părinte Domide în numele comitetului național central. Toți au vorbit bine, dér alocațiunea părintelui Domide a fost admirată de toți. Ținem de datorința noastră a-o da publicității. Eacă-o:

„Et agere et pati fortia Romanorum est.”

„Munca și suferința sunt virtutea Românului.”

Ah! cum trebuia să te revăd, scumpe și dulce prietene! Ah! Ce durere profundă resimte sufletul meu, când mă presint în

fața acestui sombru mormânt, spre a mă achita de-o săntă, dér tristă datorie, când pentru ultima-ora viu să Te salut, vrednice martire!

Ca și bradul falnic din codrii seculari, ce-și ridică măiestos fruntea și cu un dispreț suveran bravăză intemperiiile vremilor, ai stat totdeauna sentinela nemiscată în lupta cea uriașă pentru existența neamului Tău!

Ca și vulturul rege, care cu putere elementară se avântă în înălțimi și regiuni necunoscute, Ți-ai înălțat sufletul Tău mare pe aripile gândurilor sublime vecinice și necontentu cătră acel măreț ideal, ce se numește desrobirea spirituală și fericirea națiunii Tale!

Ca și soarele strălucitor de primăveră, ce-și revărsă cu prisosință bogatele sale rațe de căldură și lumină asupra naturii desmorțite, — ai respirat cu îmbelșugare lumina și căldura nobilei Tale inimă asupra mândrului ogor al bisericii și națiunii Tale!

„Munca” Ți-a fost devisa, „suferința” Ți-a fost scurtea!

În una ai fost mare apostol, în cealaltă distins serv și vrednic martir. În lupta cea mare pentru limbă și lege ai stat neclintit ca o stâncă de granit, ai fost un strălucit model și prototip pentru noi toți! Și étă! Te-ai dus, ne-ai părăsit pentru totdeauna, scumpe apostole și vrednice martire! Ai fost un fiu zelos și devotat al bisericii, un falnic stejar al Românilor; și étă! Aceste mame veduvite adastan astăzi triste și nemiscate lângă recele și mormânt, se sting în lacrimi de durere pentru marea pierdere, ce au îndurat.

Te-ai jertit pentru sântele drepturi ale neamului Tău! Dușmanii acestuia Ți-au împletit cununa de spin, ér națiunea recunoscătoare Ți va încununa fruntea pururea senină cu laurii nemuririi, cu aureola radiosă a gloriei eterne!.

În numele acestei națiuni, ce atâta o-ai iubit, și din încredințarea comitetului său central, — ca un modest și devotat membru al lui, — viu să-Ți dau, scumpe martire, ultimul salut, viu să-Ți exprim din partea ei asigurarea de vecinică grațitudine și recunoștință pentru faptele Tale nobile și generose, viu să Te încredințez, că numele Tău s'a înscris cu litere de aur în cartea neamului românesc, ér memoria Ta s'a gravată cu caractere neșterse pe tablele inimii noastre, viu să-Ți facu promisiunea sârbătorească, că fiul națiunii Tale Ți vor fi vrednici urmași în munca uriașă pentru revindicarea drepturilor ei sante și neprescriptibile, a căror încarnațiune fidelă ai fost, și că gata vor fi totdeauna a aduce ori-ce jertte de suferință pe mărețul și neprihanitul ei altar!.

Și acum plăcă, suflete nobil, pe platurile nemuririi, plin de mângăiere, că dec, sute și mii dintre frații Tăi duiși

dice înduoșat: Tu plângi, Irino, de ce plângi? — Nu știu. — Drăganu să plăcă, fi stringe capul la pieptul lui, ș'o sărută. Irino, imi ești dragă, de aș înainte nu mă mai pot despărți de tine. Nu-i așa Irino? și o sărută de nou. Ba așa, răspunde ea, ridându printre lacrimi.

În cășlegile de iarnă lume de pe lume se adunase pe valea Bistriței să vadă miri pe Drăganu și pe Irina. Viața la munte e grea. Drăganu și cu Irina însă n'au nevoie. Tineri, voinici, ei muncesc din respect, avându nădejde în viitor. Timpul e neprielnic, secetă mare, de ajuns și de rămas, de două luni de Țile e mânia pământului; și încă la munte calea valea, dér pe șesuri fânețele arse, sunt una cu pământul, isvôrele au secăt și chiar frunza de copacii pădurilor e sfârșită. Sărăcia muntelui e, că-i Bistrița mică și nu pot umbra plute. Pe la jumătate de August însă, plouă în sus, și pe Bistrița încep a se scobori plute ușore, — bucuria plutașilor.

Pe lungul Bistriței se odihnesc plute mari și mici, una lângă alta, și așteptă să le vie rândul de plecare. Drăganu, în

toarășă cu moșul său Petrea, un plutaș bătrân, iau o plută ușoră. Irina le așază într'o traistă merinde pentru drum. Drăganu își aruncă sumanul pe umere, ér Irina cu traista în spate, îl petrece până la plută. — Mai rămăi sănătoșă, Irino! îi zică plutașii. — Mergeți sănătoși, într'un césu bun cu noroc, Dumneđu se vă porțe cu bine și se vă întorceți sănătoși! — Amin, să te audă Dumneđu!

Plutașii își suffcă mânecele cămeșii peste cot; își fac cruce, dicându fiicare „Dômne ajută”. Irina în urmăle face cruce, ca să-i scie ocrotiți și să-și liniștescă inima. Drăganu din cându în cându întornă capul și aruncă ochii la Irina, care neclintită pe mal îi petrece cu ochii, până ce un munte îi acopere vederea Bistriței.

Țina e noură, plouă ca prin sită, Bistrița asudă vădându cu ochii, apa deși mică, însă fiind repede și plutașii cunoscându drumul, plută merge bine. În câteva locuri pe Bistrița, plutașii nesciutori, cărmuise plutele pe unde apa era de tot mică și le oprise în prund. Drăganu și moș Petrea trecu pe lângă densii, le dau câteva sfaturi, dér neputându-le da nici un ajutor, mergu înainte.

S'aude Bicazul fierbent din ce în ce mai tare și mai înfiorător. — Auđi moș Petrea, ce tare vuese Bicazul? — L'a ploaie. — Dômne, de-am scăpa de gura lui. Să ne ținem numai de malul stâng. — Ecă și Bicazul, care pare mai lat de cât Bistrița și fierbend în spume albe ca laptele, se restornă în Bistrița în clocote asurzitoare. S'aude glasul lui moș Petrea. „Ține-te de mal, apropie-te de mal!” Dér în zadar, nu mai pot lupta, e peste puterile lor; apa Bicazului trage plută cu furie în drumul ei. Plutașii pierd ori ce nădejde, strigă ajutor, dér e prea târziu. Nimeni n'are îndrăsnela de a să apropia, ei vedu o mörte sigură. Nisce sfărâmături dintr'un pod luat de pe Bicaz, le răpede valurile, le iau plută înainte și isbind-o de-o stâncă, o sfărâmă. Plutașii cad în apă și când apa îi asvêre odată, moș Petrea se prinde cu mâinile de-o răchită, se acată și ese la mal. Pe Drăganu îl mai asvêre apa încă de două ori, și apoi îl cufundă.

Moș Petrea încotro să se ducă și ce să se scie el face? Sfișiat de frig, de oboselă și de suferință, stă pe mal cu capul

în mână și plânge ca un copil. Plânge pe Drăganu, plânge pe Irina, să plânge pe sine, care trebuie să-i ducă înfricoșata veste. Ômenii vreau să-l ospăteze și să-l odihnesc. Însă de densul nu se prinde nimic; cu capul în piept, cu privirea rătăcită și cu amărăciunea în suflet, pornesce în susul Bistriței spre casa lui.

Sôrele-i la amiață, e cald bine, de-ți e mai mare dragul să trăsesc. Irina eșea afară din casă c'un căleap de călțiori de in și cu vârtelnița. Așterne pe prispă, așază vârtelnița, trage căleapul de câteva ori în mână, de-i alege crucea; îl întinde pe vârtelnița, prinde apoi tortul între palme pe la cruce și-l resfiră de-i găsește capetul. Apoi își aruncă ochii împrejur, zăresce un ciocălu, îl ia și începe a depăna. Dér gândul ei un minut nu se îndepărtează de Drăganu. Ore pe unde o fi el acum? Vremea era urită, a ploaie, a fost frig, de nu l'ar prinde reul.

De-odată tresare, să ridică drept în sus, i se pare, că umblă un șorece sub bondița din drépta, să pipăe, dér nu-i nimic. Un gând îi trece prin cap, ca o săgătă, fața ei să însemneză, ochii strălu

"Ți vorbesc în locul glorios, pe care l'ai ocupat cu atâta onoare și demnitate! Pasă, scumpe martire, și-ți primesc răs-plata cuvenită pentru munca și suferința Ta rodnică, ce cu atâta dragoste și căldură o-ai adus ca jertfă binemerositoare pentru tesaurii neprețuiți: limbă, lege și neam!!..."

Er noi Ți vom păstra cu sumpătate memoria Ta, ca unu sântu gagi al înaltei noastre admirațiuni și alu nestrămătăteii noastre iubiri, ca cea mai dulce suvenire!!! Odihnesce în pace, sufletu generos, și amintirea Ta în veaci!!!

O biografiă mai amănunțită a părintelui Macaveiu se va face negreșit de un condeiu mai competent, decât al nostru.

Terminându, nu putem trece cu vederea patru „ciudese“, întâmplătoare la mărtea martirului național Ioan Macaveiu.

Ânteu: în timpul prohodului 4 gendarmi cu pușci au ținut pază la ușa bisericii, alți doi sergenți cu săbii intră în biserică.

A doua: tinerimea școlară dela gimnasiul nostru n'a luat parte la înmormântarea părintelui Macaveiu, deși cu vre-o câteva săptămâni mai înainte găsi de cuviință a se prezenta în corpore, purtându flamura gimnasiului, la înmormântarea doctorandului în medicină L. R., care n'avu altu titlu, decât că a fost elevu alu Macaveiu a fostu născutu din Năsăud, elevu alu gimnasiului din Năsăud, cooperatoru și catechetu în Năsăud și — martiru național. Ori dora acestu titlu din urmă a fostu cauza?

A treia: precum la mărtea marului vicaru grănițeru Ioan Marianu, așa și la mărtea părintelui Macaveiu s'au pornit ca din senin tempestăi grăsnice cu fulgere și tunete. Bătrânii noștri această observare au făcutu, dicendu: „a grăit și ceriul.“

A patra: Sâmbăta, Duminecă și Luni paca la amăqi au tost ploi cu furtune; cătu a durat înmormântarea amă avutu scere. Numai pe când eram la prohod în biserică a căduțu o ploaie lină — lacrimile cerului.

Fia-i țărina ușoră, precum memoria îi va fi în veaci binecuvântată! — ei. —

„Procesul din Clușiu

și

agitațiunea română din Transilvania“.

Sub titlul acesta publică marele diar francez „Journal des Debats“, dela 5 Iunie, următorea corespondență privitoare la procesul Memorandului:

Clușiu, 29 Maiu.

Procesul politic din Clușiu s'a sfârșit după 17 zile de desbatere. V'am spus în scrisoarea trecută, la ce manifestațiuni grandioase a datu elu locu din partea populațiunii române din Transilvania; acum vreu să vă dau câte-va detalii asupra primelor ședințe, remarcabile mai cu semă prin sforțările energice ale acușătoru și ale advocatoru lor pentru a face să se respecte dreptul lor de a vorbi și de a se apăra în românește, și care vă va arăta, cum s'a respectat justiția față cu membrii comitetului executiv și alu partidului naționalu român, trași înaintea juriului din Clușiu.

În ședința a II-a de Marți, 8 Maiu, a început interogatoru acușătoru.

Președintele baronu Szentkereszty își permite să le pună întrebări, pe care legea nu-lu autorizează, d. e. câți copii au, etatea lor etc. Advocatii și acușatii protestează contra acestei proceduri arbitrare a președintelui.

Dér să relatez unu incidentu, care arată până la evidență, cătu a fostu tribunalul maghiar de arbitrar, de inconsecuent cu propriile lui hotăriri și lipsitu de tactu. Advocatii vorbind până în a II-a ședință românește, procurorul, d-lu Vita, cere tribunalului să le impună a vorbi de aci înainte ungurește. După deliberare tribunalul primese cererea procurorului. Dér printre apărătorii figurau și neadvocatii, cari după procedura de presă în Ungaria, au dreptul să vorbească românește. Ei și-au susținutu în consecuență dreptul lor, președintele însă le retrage cuvântul și declară, că hotărârea tribunalului este aceeași pentru toți. Apărătorii advocati și neadvocati au continuat cu toate acestea de a vorbi românește și în ședința a III-a. Unul dintre ei, d-lu Mureșianu, întrebă pe președintele să i spună pe ce basă de drept se găsea, căci cu totă hotărârea, tribunalul densusă a continuat să vorbească românește fără ca președintele să-lu intrerupă. Elu insistă pentru ca o nouă deciziune să fiă luată în privința aceste și blamează cu onergie atitudinea contradictorie a tribunalului. Președintele, confus, în locu de ori-ce răspuns, ridică ședința.

Totu în aceeași ședință advocatul Amos Frăncu, apărătoru președintelui partidului național, a făcutu o descoperire senzațională. Elu a trasu atențiunea tribunalului asupra unui pamfletu scris și subscris de doi dintre jurați, d-nii Bogdan și Gajzágó, în care acești domni numesc pe Dr. Rațiu trădătoru de patrie și conspiratoru miserabilu. Advocatul Frăncu citează apoi această frază din pamfletu: „Rațiu, care și-a ridicat mâna lui criminală contra patriei, nu pôte scăpa de răsunare“. Este evidentu, continuă advocatul, că sunt aiei jurați, cari și-au fixat judecata dinainte. Elu protestează energicu în contra acestei situațiuni și cere tribunalului să-i respingă. După deliberare tribunalul nu numai nu-i respinge pe jurați în cestiune,

ci la propunerea unuia dintre densusi amenază pe d-lu Frăncu cu 100 fl., pentru-că a făcutu această prea justă denunțare. Inzadaru protestează advocatii, președintele le detrage cuvântul.

Pentru ori-ce observațiune asupra legalităților comise, oare nu convenia președintelui, advocatii se trețiau, că li-se ia cuvântul și erau încarcați cu amende. În condițiunile acestea poziția apărătorilor devenia din momentu în momentu totu mai grea. Ei ținură o conferență, și în ședința de Joi, 10 Maiu, declarară președintelui, că de-ori-ce prin amende continue și prin restrângerea libertății cuvântului, apărarea este absolutu imposibilă ei se vedu siliți să părăsască tribunalul în contra chiar a voinței clienților lor.

Acestu evenimentu agravă foarte situațiunea acușătoru. Ei cerură tribunalului, că să amâne procesul până ce își voru găsi alți advocati, căci într'unu procesu așa importantu, ei nu potu rămânea fără apărătorii. După deliberare tribunalul le respinge cererea și procesul se continuă.

Interogatoru, citirea actului de acușare și a Memorandului a durat până Mercuri, 23 Maiu. În decursul acestui timpu procurorul își retrase acușarea contra redacțiunii Memorandului și o transformă în acușare de delictu de colportaj. Din partea acușatii au denunțat ilegalitatea procesului, invocându spre scopul acesta inzadaru și cu legea în mână prescripțiunea: procurorul și elu și impună voința. Procesul își urmă cursul și procurorul pronunță rechisitorul.

Elu spune în rechisitoru, că acușatii au comis prin Memorandul lor unu act de rebeliune contra legilor țării, atacându uniunea Transilvaniei cu Ungaria. În consecuență elu cere juraților în numele ideii de stat naționalu maghiar, ca să declare toți pe acușatii culpabili. Se scie, cum jurații și-au făcutu pe deplin patrioția lor datorie.

După rechisitoru președintele rógă pe acușati să profite de dreptul de apărare. Atunci se ridică Dr. Rațiu și pronunță declarația, alu cărei textu vi-l'am trimis. Ea a produs unu efectu imensu asupra publicului român, cu deosebire frasa în care președintele partidului național a dicit, că densusu și amicii săi nu stau acolo ca acușati, ci ca acușatori, și a fostu primită cu unu entuziasm ce nu se pôte crede.

Dintre asistenți plângeau, publicul român se ridică și aclamă îndelungat pe acușati; strigătele „trăiască Transilvania“, „josu tirănia maghiară“ răsuna din toate părțile.

Îndat după ridicarea ședinței o corespondență telegrafică foarte activă începă între președintele tribunalului și guvernul din Pesta. A treia și jurații pronunțară în unanimitate unu verdictu de culpabilitate și tribunalul statoru pedepsele severe, pe cari le cunoșteți. Sentințele fură primite în mijlocul strigătelor îndelungate de:

„trăiască libertatea“, „trăiască comitetul naționalu“. Maghiarii, forte satisfăcuți de condamnări, le salută prin „eljen“-uri.

La esirea din tribunalu s'a petrecutu o scenă mișcătoare. Dónna Lucaci venind să se salute bărbatul său, care a fost mai crud lovit (5 ani) îi duse: „Mă simt fericită, că te-au prețuit mai mult ca pe ceialaltu“. Atunci studenții, cari încungiu-rau pe condamnați, se descoperiră și luându de martoru cerul jurară de a urma esemplul șefilor lor.

În totu decursul procesului Maghiarii din Clușiu au avut o atitudine provocătoare. Adușe ori acușatii mergendu și întorcendu-se dela tribunalu au fost insultați în modu brutal și loviți. Din toate părțile li-se aruncau strigătele de „Vad Oláhok“ (Valahii sălbateci), „kutyák“ (câni) etc. Fără admirabila paciență a Românilor câte scene sângerose nu s'ar fi produsu de sigur!

Acesta dispoziție a spiritelor mai era încă inveniată de diarele maghiare, cari colportau totu felul de sciri, pe câtu de mincinoase, pe atâtu de sensazionale și de natură a mări la cetitorii lor ura în contra Românului. Unele spuneau, că Românii voescu să măcelărescă pe Maghiari în cutare și cutare ținutu, și că nu așteptă decât unu momentu potrivit pentru a pune focu orașului Clușiu etc. etc.

Perchisiții au fost făcute pretutindenea.

Calătorii români sunt așteptați pe la gări de gendarmi, cari le răscolesc bagagele pentru a găsi scrisori revoluționare. La Bistrița și airea prefectulu și gendarmii s'au introdus dările acestea până a căuta după puști venite din România. Și toate aceste nu sunt pôte decât începutul unor evenimente mai grave și mai periculoase, cari ar puté foarte bine să se întâmple și pe cari guvernul va avé în totu casul meritul de a-le fi provocat. Ceea ce se petrece în momentul acesta la piciorle Carpaților, este de natură a atrage cea mai serioasă atențiune.

Unu cuvântu acum despre opinia presei indigene asupra procesului. Diarele Sașilor din Transilvania, Sârbilor, Slovacilor, Croaților și Cehilor fără deosebire de partid au fost unanime în a lauda atitudinea acușătoru și de a vedé în declarația doctorului Rațiu sentimentul luptei decisive între oprimați și apăsătorii din țările coronei Sfântului Stefanu.

Procesul Scărișorenilor.

Cetitorii noștri își voru aduce aminte de revoltătorul casu dela Scărișoara, în Munții apusenii, întâmplat în vara anului trecut, când nisce pădurari unguresci de ai erarului năvaliră pe la medul nopții asupra câtorva păstori români, cari își păseau vitele într'unu locu, ce nu era alu erarului și asupra căruia pădurarii nu aveau nici unu dreptu.

mescu de bucurie, ea scie ce-i. E copilul, care pentru întâia oară mișca în pînțele ei. Își făcu cruce dicendu: Dónna, maica Domnului, sefie într'unu césu bunu cu noroc! Apoi intră în casă, face trei mătâni înaintea icónelor, rugându-se maicei Domnului, să-i fiă copilul frumos, cu minte și harnicu. Se mai urcă pe laiță, ia o bucată de busuioc de pe polița de sub icónă, și mai ia o bucată de zaharu, unu căfelu de usturoiu, câteva fire de grâu, le legă într'o peticuță și le bagă în senu. Așa făcuselelea Măriuca și Casandra de peste vale; și au nisce copii grași și frumoși de să légănă prin ograda, ca nisce răuște, și așa dicu ele, că au apucat din bătrâni. Bucuroasă, Irina ese afară și se aședă ér la depănatu. Din când în când vârtelnița se opresce, ea îngenuche cătră cruce de scote capetulu și pr mână vârtelnița înainte, dér gândul nu și-lu ia de la Drăganu. Ce bucurie are să și-lu, când i-oi spune, că a mișcatu copilul la dreapta și că are să fiă băiatu așa cum voria elu, și cum ca mâne vomă avé unu băiețelu, o mângăere, o veselie în casă. De lai aduce Dónne sănătosu și voiosu; dér mare cum veni așa în pripă. Deabia sunt

patru zile de când s'a dus, trebuie să mai întârzie vre-o câte-va. Și ér să plecă de descure unu firu. De-odată aude pe cineva tărindu-și pașii pe lângă gardu. Ridică ochii în sus, i se pare, că vede pe moșu Petrea; își șterge ochii și se uită din nou, e chiar moșu Petrea, ilu cunoște bine. Dér cum e cu puțină numai moșu Petrea singuru? Unu fioru îi străbate trupul și unu cuțitu i-se înfige în inimă. Într'unu minutu e lângă densusu. Bătrânul se opresce cu capul plecatu, cu privirea în pământu. — Moșu Petrea, unde-i Drăganu? — N'a venit, îi răspunde acesta. — Dér unde-i? — A rămas în urmă. — Nu se pôte, cum se rămăe în urmă, cum ați venit așa repede, unde a rămasu Drăganu, ce s'a făcutu elu? Și din ce în ce îngălbenește și tremură, ca varga. — Liniștesce-te, nu-i nimic, are să vie. Dér unde-i, când are să vie? spune-mi curându. — Soii că ploua când am plecatu, Bistrița asuda, vâdendu cu ochii... La Bicazu ni s'a stricat pluta, Drăganu a fost lovit la unu picioru, și neputendu veni, a rămasu la unu omu. — Șiroe de lacrimi curgu pe fața Irinei, ea își frânge mânele, se frământă, cătesce în potrua lui

Dumneșeu, cum n'a avut milă de elu; n'a făcutu nimăru rău în viață, pentru ce l'a pedepsit așa? Ce se mă sciu eu face? — Moșu Petrea, spune-mi în ce locu, cum e lovit? duse, cătând cătră densusu, cu privirea prăpădită și rugătoare. — Réu de totu, n'are să pôte umbla nici odată. — Dónne Dumneșeule ce aude, are dureri strașnice. Unde-i? Haide îndat, are densusu să-l aducem. Mătușă Dónnica scie lécuri, pôte l'o indrepta; haide, haide moșu Petrea, numai să trăiască să-lu vedu în ochii mei, voiu munci eu pentru amândoi; și-lu trage cu putere afară din ograda. — Unde se mergem, Irino? — Cum, unde? La Drăganu, duse ea incremenindu. La Drăganu; dér unde-i Drăganu? — Sciu eu unde l'o fi dusu așa. — Cum, Drăganu, nu mai este, e mortu, inecat, dusu de apă!... Cu trupul plecatu înainte, ca fața îngrozită, așteptă răspunsul moșnegului, care dând din cap, îngână o desnădejde. — Dcă i s'a sfârșit zilele, așa i-a fostu scrisu. — Atunci durerea ei nu mai are frâu, ca eșită din minți, Irina răcnesc, își smulge pèrul de pe cap, și părăsită de puteri cade jos.

Când Irina se sculă după bolă, cu

greu o mai putea-i cunoște. Ochii mari peste semă, nasul ascuțit, buzele subțiri, umerii obrazului eșii afară, și galbenă, galbenă de bolă.

De ea nu se mai prinde nici somnul, nici odihna, nu mai scie nici de casă nici de masă. De cum se face diuă își ia furca în brâu, ș'o plecă, pe poteci, prin munte.

Irina e singură și străină pe lume, durerea ei e veșnică și fără lécu, isvorul lacrimilor sale e nesecat, o și trece în amărăciune ca alta, o nópte în neodihnă ca alta și totu așa zile cu zile îi scurgu puterea. Peste patru luni și jumătate Irina are unu băiețelu. Când pentru întâiași dată îi aude glasul, inima i-se umple de bucurie ea simțese, că s'a născutu și pentru dënă o mângăere pe pământu. Cătu ar fi vrut să pue numele copilului totu Drăganu. Dér femeile dicu, că nu se cade, și-lu botéză Ionu.

De aci înainte Irina nu trăesce decât pentru densusu; césuri întregi îl ține pe brațe și se uită în ochii lui tulburu, albaștri, îi netezese perisorul lui auriu și-i sărută obrăjorii galbeni și străvezii, ce nu se rumenescu nici odată. Dcă Ionelu tre-

Ei voiau să ia dreptul zălogu dela bieții păstorii români nise cai, sub cuvânt, că ar fi făcutu prevaricații în pădurile erariului. Păstorii s'au opus, ăr pădurarii au început a împuşca asupra lor, lăsându mai mulți răniți și chiar morți. Casul a produs mare sgomotu în tota pressa din țera, s'a făcutu arătare chiar și la guvern, dăr guvernul a aflatu cu cale, ca pe pădurarii unguri să-lase în libertate, ăr asupra Românilor din Scărișora trimisese miliția.

Culmea acestui soiu de dreptate ungrăscă a făcutu'ocum tribunalulu din Alba-Iulia, și ătă cum :

Tribunalulu r. din Alba-Iulia, în ședința sa dela 1 Maiu n. c. a adu-țu, pe basa fasionărei procuraturei, decisiunea prin care 46 de țeranii români din Scărișora suntu puși în stare de acusațiune, în timpu ce față cu toți ceialalți slujbași ungrăsc, cu cari țeranii români din Scărișora avuseră ataculu, cercetarea s'a sistatu.

Țeranii trași în cercetare suntu următorii: 1) Purdea Nicolae lui Todoru; 2) Giurgiu Simionu Chirca; 3) Pasca Vasilie Hentea; 4) Pasca Dusu Hoica; 5) Mateșu George; 6) Lazea Todoru Bordsu; 7) Crețu Gavrilă a Tomii; 8) Giurgiu Petru a Bozichii; 9) Giurgiu Andreiu Bonțița; 10) Lazea Iuonu Topolcea; 11) Pasca Dumitru lui Fodoru; 12) Mocanu Todoru Ureche; 13) Lazaru Iuonu Lemnu; 14) Popa George lui Iuonu; 15) Radacu George; 16) Giurgiu Ilie; 17) Radacu Petru lui Dumitru; 18) Giurgiu Petru Rusu; 19) Radacu Pascu lui Dumitru; 20) Lazea Petru Lemnu; 21) Lazea Fodor Lemnu; 22) Pasca Todoru lui Dodu; 23) Giurgiu Iuonu Vlasa; 24) Pasca Iacobu; 25) Pasca Gavrilă lui George Gyebe; 26) Trencu Iuonu lui Todoru; 27) Trencu Iuonu lui Dumitru; 28) Frâncu Neculae Trencu; 29) Pasca Vasilie Gyebe; 30) Orlaru Todoru; 31) Pasca Iuonu a Paschii; 32) Todea Iuonu lui Todoru; 33) Costea Iuonu; 34) Popa Dumitru; 35) Gligoru George; 36) Ivanu Iuonu a Florii; 37) Ivanu Petru; 38) Pleșa Petru lui George; 39) Ivanu Simionu; 40) Popa Iuonu Gutu; 41) Pasca Nicolae lui George Visa; 42) Dobrea Gavrilă; 43) Costea Nicolae; 44) Mocanu Iuonu Dereleu; 45) Vurciu Stefanu Sabău; 46) Gligoru George.

Toți acești 46 de țeranii, locuitorii în Scărișora, suntu de religiune greco-orientali, scrie și ceti numai doi sciu dintre ei, după ocupațiune suntu aprupe toți ciubararii, seu donițarii, dintre cari numai vre-o 7 au puțină avere, toți ceialalți suntu sëraci.

Cei 45 dintăii suntu puși în stare de acusațiune pentru „crima împotrivirii cu forța față cu autoritatea“ (hotoság elleni erőszak büntett) s'evirșită față cu personalulu îngrijitoriloru de pădure, ce este prevăduțu în § 165 alu codicelui penalu și e punibilă după § 168 alu acelu codice. Ce privesce pe țeranulu din urmă, elu este acusatu pentru delictu de furtu.

In actulu de acusațiune se dice, că la 21 Iunie 1893, pădurarul r. Nemes Károly și Földes Tamás au fostu trimiși din partea mai marilor lor din Clușiu la Scărișora, cu scopu de-a împedeca „marile furturi, ce se s'evirșiau în pădurile erariale“ de-acolo. Acești doi pădurarii, însoțiți de 14 păzitori de pădure, au mersu în muntele erariului, unde au aflatu mai întâi unu omu cu mai mulți cai încărcați cu doge. Zărindu pe păzitori însu, omulu fugi, dăr lăsa în urma sa unu calu. Păzitorii prinseră calulu și mergendū mai departe, aflară unu alu doilea omu c'unu calu încărcațu cu doge. Indată ce a datu cu ochii de păzitori fugi și elu, dăr lăsându-și și elu calulu înderētu, păzitorii ilu prinseră și pe acesta și merseră mai departe.

Când pădurarii ajunseră însu la locul așa numitu „Vêrfulu Clușului“, fură întem-pinați de o „mare mulțime de omeni“, cari pretinseră să le dea înderētu cei doi cai, pe cari li luaseră în pădure. După ce însu caii nu li-sau datu înderētu, omenii pretinseră, ca pădurarii să rămăna la același locu până dimineța, pentru-ca proprietarii, cărora li-s'au luatū caii, să-i pôtă vedē și recunoșce. Păzitorii de pădure însu de repetite-ori au refusatū și această cerere, „făcută în modu violentu“, dice actulu de acusațiune, și au provocatu mulțimea să se de-parteze, spunendū cine suntū ei și în ce scopu umblă în pădure. Mulțimea însu nu numai, că nu s'a supusū, dăr la amenințarea, că se va face întrebuintare de arme, se apropiă și mai multu de păzitori și a începutu a-i ataca, așa că în urma acestorū atacurii, păzitorii Toderu Iuonu Ioșka și Maris Costinu au fostu vătămăți.

Păzitorii de pădure, vedendū-și astfel „amenințată siguranța personală, ba chiar și vieța, față de mulțimea precump-nitōre“ „s'au veduțu siliți a face întrebuintare de arme“, mai alesu pentru ca să înspăimēnte mulțimea. În urma acesta unu membru din mulțime, anume Purdea Nicolae, a și fostu rănitū.

După acesta, mulțimea, ce-i dreptu, s'a retrasu pentru câteva minute și păzitorii de pădure grăbiră să se ducă, dăr fiindu nōpte, abia puteră face câțiva pași, mulțimea din nou le eși în cale, făcendū unu sgomotu mare și strigandū: „Veniti cu toții, să-i omorimū, să-i sfășimū în bucăți pe tâlharii aceia; să facemū, cum amū făcutu la 1848, să ridicămū movile din trupurile celorū omoriti.“ Cu aceste strigăte au luatū la gonă pe păzitorii de pădure și sfărmandū cu sēcurea petrii din munte, au începutu a-i bombarda cu petri, ba — „după cum se dice“ („állitás szerint“) — au începutu să împuşce asupra lor. Păzitorii de pădure de asemeni „au începutu să se apere prin împuşcături“ și între aceste „împuşcături“ împrumutate, unul dintre atacatorii, anume Costea Nicolae, a rămasū mortu pe câmpulu de luptă.

După aceea, păzitorii de pădure, ne mai fiindu în stare de-a se apăra față cu

mulțimea precumpănitoare, au începutu să fugă și au începutu s'o ia la sănătōsa. Mulțimea însu, bombardându-i cu pietrii, din nou li-a ținutu drumulu și încă așa, că păzitorii erau p'aci să nu mai pôtă scăpa, decă nu s'ar fi întemplatū, că descălecandū păzitorii de pe cai și lăsându-i pe aceștia liberi, în urma marelui sgomotu, caii se sparie și o iau la fugă, trecendū printre mulțimea atacatorilor. Din cauza întunecimei nopții, atacatorii nu puteră observa, că caii suntū fără stăpâni, ci credendū, că împreună cu caii fugū și păzitorii pădurei, se luară după ei, ăr păzitorii profitandū de ocaziune, luară drumulu în altă direcțiune, și astfelu au scăpatū cu vieța.

Așa se descrie faptul în hotărērea tribunalulu de Alba-Iulia.

Urmēz la fine înșirarea dovediloru, între cari cea dintăi și cea mai puternică este mărturisirea pădurarilor; tōte celelalte suntū numai cōncluziuni și bănueli, scōse parte din anumite semne, parte din talmăcirea rēuvoitōre a mărturisirei onora dintre acusați. Mărturisirea unorū acusați, că ei n'au avutū altu scopu, decātu să-și capete înderētu caii, ce li-se luaseră, și că ei n'au cunoscutū pe pădurarii și n'au sciutu cu cine au de-a face: tōte acestea n'au fostu luate în considerare din partea tribunalulu.

Mai bătătoru la ochi este, că tribunalulu a pusū sub acusațiune și persoane de acela, cari n'au luatū parte la bătăitū, ci s'au dusū acolo numai din curiositate, fiindcă au auditu sgomotu. Pentru pădurarii unguresci însu, despre cari scimū, că au măcelăritū pe bieții Moți într'unu modu atātu de crudu, tribunalulu a găsitū destule scuse. Pe unii dintre ei i-a scusatū sub cuvântu, că au folositū arma în contra Românilor „pentru mântuirea vieții proprie, în extremă lipsă și deplinu motivatū“ (!) Pe alții i-a scusatū pe cuvântu, că „nu s'a doveditū, cuncă ar fi luatū parte la atacu“ etc.

Totu astfelu însu nu s'a doveditū nici despre unii Moți, că ar fi luatū parte la atacu, dăr pentru aceea tribunalulu totuși i-a pusū sub acusațiune pe basa unorū simple presupunerii.

În contra acestei hotăriri a tribunalulu din Alba-Iulia, acusații au avutū dreptulu de-a face apelațiune în timpu de 24 ore după primirea sentinței, ăr pentru motivarea apelațiunii au avutū terminu de 8 zile. Precum suntemū informați, apelațiunea s'a și făcutu la timpu din partea d'ui avocatū din Sibiu, Dr. Amos Frâncu, care este apărătorulu Scărișoreniloru în acestu procesu.

Abudū, 12 Iunie n. 1894.

Onorate Domnule Redactoru! Cu scopulu de-a desvolta simțulu și a propaga spiritulu naționalu în tōte păturile societății române, de-a promova idea solidarității de conștiința națională: dōmnelle și donnișorele române din Abrudū și giurū, inițiativa dōmnei advocăteșă Ana Filip la 10 a l. c. s'au constituitū în comitetu menitu de-a fi organulu, prin care se s manifesteze tōtă acțiunea îndreptată spre scopulu atinsu.

cu care au îmbrățișatu tōte dōmnelle și donnișorele s cōstă idea, este garantă im-petratōre pentru rezultatū. — Damneđeu le ajute!

Comitetulu Dōmnelorū s'a constituitū astfelu: presidentă d-na Ana Filipu, vice presidentă d-na Eufemia Gaianu, cassier d-na Ana Lobonțu, secretar d-lu Petru Popovicu. Membre în comitū: Iosef Ciura, Florenția Târnavău, Zoritia Davidu, Elena Groffu, Elvira Popu, E. vuța Davidu Dreganu, Teresa Sioica, Mariu Davidu, Eva Adamovicu, Ana Adamovicu, Otilia Davidu, Iustina Cosma, Victoria Gritta, Florentina Șuluțu; — ăr comitetulu dōmnisoreloru s'a constituitū în următorulu modu: presidentă d-ra Sofia Buceșianu, vice-presidentă Eugenia Ciura, cassieră Eugenia Macaveiu, secretar d-lu Aureliu Șuluțiu. Membre în comitū: Sabina Davidu, Cornelia Adamovicu, Eugenia Bărdărișu, Minodora Teulescu, Mariana Balassu, Ana Todescu, Maria Zöldu, Hortensia Popovicu, Rosina Kōvāri, Elena Șuluțu, Maria Teocu, Șarlota Barbu, Amalia V. Cosma, Victoria Palade, Lucia Palade, Teoresia Davidu.

În aceeași convenire dōmnelle și donnișorele s'au alăturatu cu mare entuziasmū la hotărērea damelorū din Brașovū, de-a aduce mulțimită pressei străine pentru simpatia arătată cauzei noastre naționale.

Vē comunicū aceste cu rugarea, să s binevoiți a lua cunoscința despre această aparițiune îmbucurătoare.

Cu deosebire stimă: Dr. Laurențiu Popu.

SCRIRILE DILEI.

— 4 (16) Iunie

Arestarea pārintelului Domide. Cū a data de 15 Iunie se telegrafiază din Blașiu, că pārintele Domide, condamnatu la 2 1/2 ani închisōre de statū în procesulu Memorandumului, a fostu detinutū de gendarmii și escortatū la Clușiu sub cuvântu, că n'are concesiune de-a călători. Pārintele Domide s'a fostu dusu la Blașiu, ca să-și ducă acasă fetița din internatulu de acolo.

— 0 —

O nouă biserică în Iașurile Timișorilor. s'a hotărītu a-se edifica în locul celei vechi, care e aprupe de ruinare și necorespundētore trebuințelor de adf. În acestu scopu sinodulu parochialu românū de acolo face unu cālduros apelū la dārnicia bunilor creștini, rugandū-i a veni în ajutoru cu contribuiriile lor, dōrece biserica nu

sare prin somnū, ea îi face cruce dicendū-i: „D-đeu cu tine“ și-lu stringe la sinulu ei ca să-lu apere de rău. Uneori Ionelū plānge prin somnū, înecându-se în suspine. Și când ea intrăbă pe vre-o bētrānă, că de ce plānge? Îi spune, că atunci āngerulu ilu vestesce, că vrē să-i ia pe mama și elu mititelul plānge și se rōgă să i-o lase. Arare-ori însu zimbesce și atunci, inima Irinei se despica de durere. Unde-i acum Drāganu să-lu vadă, și când gāndesce, că copilulu ei nu va avē nici odată cui dice tată, lacrimile îi curgū pārae pe față și plānge fără a se putē ogoea. Și așa nenorocita mamă își hrānesce cu lacrimi copilașulu ei, rodulu dragostei sale. Dăr D-đeu nu i-lu luatū, cătu a fostu micu, când nu-i pricepea cuvēntulu, ci i-lu lāsatu să creșcă măricel, să-i vorbescă, să-i ridă, s'o alinte cu vorbe gingașe și dragălașe, să-i cuprindă gātulu cu mânățele și să se stringă la sinulu ei. I l'au lāsatu până ce i-a fostu dragu ca viața, ca lumina sōrelui, și într'o di ca din seninū cade rēulu pe Ionelū, nu se mai duce la jocu, obrăzii i-se rumenesce, capulu și mânățele îi ardū ca foculu și zace troinicu. Ba că-i diochiatū, stinge-i cărbuni, ba că-i

una, ba că-i alta, du-lu la preotū, la vrājito-re, dăr pace! Se topesce vedend cu ochii și din ce în ce mai rău. O babă ce sta la căpētăiulu copilulu, dāndū din capu a des-nădejde, cere o luminare, ca să-i lumineze calea și să mōră ca unu creștinu. Irina de și-lu vede cum se stinge, dăr pare că nu-i vine a crede. Cum are să-l perdă și pe dēnsulu, cea din urmă nādejde și māngāere! Ea cade în genunchi înainte iconelorū plāngend și frāngendū-și mânăle. O bētrānă trage perna de sub capulu copilulu. Ce faci? o intrēbă o nevastă. Ce să faci? îi șoptesce baba. Nu veđi cum se chinuesce și nu pōte muri, trebe se fie în perinā vre-o pană de pasere necurată. Mititelu nu și-o fi putend da sufletulu și de mila maică-sa. Lui Ionelū i se invinețise piciorușele și mânățele, apoi răcēla morții îi cuprinde totu trupulu. Ochii i-se pāinjinescū, nu-i se mai bate decātu inima, horcotesce odată, deschide gura și inlemnesce pe veci. Irina aude, sare arsă dinaintea iconelorū, și se aruncă asupra lui Ionelū, care nu mai este decātu pāmēntū. . .

Când de lângă sieriulu lui Ionelū, Irina imparte cele din urmă lucrșore ale

lui, puterile o pāresescū, șovāesce și cade peste sieri. Omenii o iau și o ducū pe prisa din dosu, ș'o stropesce cu apă. Într'o tārziā vreme se deșteptă, se ridică în susu, la căpētăiu o pāsesce o bētrānă. Celū întâiu gāndu ce-i strābate mīntea, îi e Ionelū, ea se răpede în ogradā — ograda pustie, cu masa în mijloculu ei și fārmaturile prazniculu. Casa pustie cu ferestrele scōse; și golū și desnādejde în totu ce o incunjōră. Ca o nebunā ese pe pōrtă și plēcă spre țintirimū. Nu vede, nu aude, fuge totu înainte, ca o nebunā. Când ajunge în țintirimū, nu mai vede decātu unu mormēntū nou, ăr împrejurulu lui omeni; unii cadū mētānii, ăr alții își frēcă mânăle cu țārinā, ca se nu le amortescă, și în urmă o asvirulū peste mortū, ca se putrezescă mai repede.

Atunci durerea ei numai are frēu; ea răcnesce fără sine și se aruncă pe grōpa caldă a copilulu ei și plāngendū sārutā mormēntulu. Ce bine ar fi se adōrmā și ea de veci, dăr nu, o ducū acasă și se trezesce singurā, nimeni nu-i mai ride, nimeni n'o mai alintă nici nu-i mai dice mamă, D-đeu nu-i ascultă rugăciunea ca să-i rupă

firulū dīlelorū și s'o ducă în țintirimū alătura cu Ionelū, ci trāsesce ca se plāngă vecnicu. Astāđi nusē vede mortū în satul Irinei fără ca ea să nuse tārē până acolo, să se așeđe la capulu mortulu, și să-lu bōcescă cu lacrimi și cu fečū, cum nimeni pe lume nu scie a boci, și se rōge mortulu să-i ducă dorulu și jaleala bārbatulu și le copilulu ei.

E. O. Sevastos.

Đec'a vrea Dumneđeu!

(Narațiunea Populară).

— Scii una, mēi femē? dice Pārvu, în jugandū boii la carū.

— Oiu scii, decă mēi spune, răspunsu femia.

— Boii noștri suntū bētrāni, abia de mai pōtū rōde colțulu erbei; mergū în scādere. M'am gānditū să-i vēndū și cu partu din banii ce-oi prinde pe dēnșii să cum pēru o pāreche de juncānași tineri; e cealaltă parte s'o pāstrāmū pentru gospodāria nōstrā; bani albi pentru dīle negre. Ce dicit și tu?

— Sciu și eu?

— Cum așa? N'ai nici o socotință în capulu tēu? Bine-i să-i vēdu, ori nu-i bine!

și dom...
adresa d-lui C. Mihailovits, preșe-
Filipe comitetului parohială în Timi-
comitetul
e se s
tă spr
Esamene de calificare în Sibiu.
inul pentru de unerea examenului de
cațiune alți în stătorilor români gr.
n archi-dieceși Sibiuului este fixat
acesta pe 30 Iunie st. v. și zilele
ore. Admiși vor fi: 1) acei candidați,
au absolvat studiile teologice sau
pedagogice la un institut public;
2) având pregătirea prescrisă, au îm-
19 ani de etate și au servit mai
ani ca învățători cu bună succes.
ile pentru admitere la examen, pro-
e cu documentele de lipsă, sunt a
resa Consistoriului archi-dieceșan din
până în 15 Iunie v. c.

—
Pentru petrecerea domnișorelor ro-
din Brașov, se va da Lună sêra,
a și de Rusali, în sala otelului cen-
Nr. I., după cum aflăm, s'au in-
tă, că vor lua parte mai mulți re-
ntanți ai tinerilor universitari ro-
din București, dintre aceștia doi au
sosit încă astăzi, pe mâne se aș-
sosierea altor vre-o dece. Din tôte
de, că petrecerea va fi bine cercetată
ospetii români din depărtare. Singu-
ori familii române, cari din greșală
fi primită inviare, sunt rugate a se
ia în acestu scop la d-ra presidentă
e, Te-
Steriu.

—
Pentru studiata muzicii. Atragem
iamă invetătorii noștri asupra ur-
de-
arului avis: În Gherla se va ține, în
ndu din 16 Iunie n. c. și până în 5
ună cursu supmentar de note; deci
a, s'atorii doritori a-și însuși cunoștința
acastă
lor, sunt ruga să binevoască a se
anta pe 15 Iunie st. n. a. c. la sub-
ul (preparandiieceșană). Taca va
fi. v. a. — Iosif L. Hoszu, profesor
ar.

—
Instalatoru român de apaducte și
lone. Recomandă atențiunei binevoii-
a cetitorilor
na 8 a d-lui N. Roncea, car este în
ul nostru singurul instalat român
apaducte și telefoane. Sperăm, că pu-
lă nostru nu va întârzi de a da sprin-
ă și încurajarea necesară, mai ales
e s'a
ca d-sr promise a sta la înălțimea chi-
casă
de și, pe lângă aceea, lucrăză cu
moderate.

—
Că a cetitorilor
na 8 a d-lui N. Roncea, car este în
ul nostru singurul instalat român
apaducte și telefoane. Sperăm, că pu-
lă nostru nu va întârzi de a da sprin-
ă și încurajarea necesară, mai ales
e s'a
ca d-sr promise a sta la înălțimea chi-
casă
de și, pe lângă aceea, lucrăză cu
moderate.

—
Că a cetitorilor
na 8 a d-lui N. Roncea, car este în
ul nostru singurul instalat român
apaducte și telefoane. Sperăm, că pu-
lă nostru nu va întârzi de a da sprin-
ă și încurajarea necesară, mai ales
e s'a
ca d-sr promise a sta la înălțimea chi-
casă
de și, pe lângă aceea, lucrăză cu
moderate.

—
Că a cetitorilor
na 8 a d-lui N. Roncea, car este în
ul nostru singurul instalat român
apaducte și telefoane. Sperăm, că pu-
lă nostru nu va întârzi de a da sprin-
ă și încurajarea necesară, mai ales
e s'a
ca d-sr promise a sta la înălțimea chi-
casă
de și, pe lângă aceea, lucrăză cu
moderate.

—
Că a cetitorilor
na 8 a d-lui N. Roncea, car este în
ul nostru singurul instalat român
apaducte și telefoane. Sperăm, că pu-
lă nostru nu va întârzi de a da sprin-
ă și încurajarea necesară, mai ales
e s'a
ca d-sr promise a sta la înălțimea chi-
casă
de și, pe lângă aceea, lucrăză cu
moderate.

era într'atata, încât toți călătorii
spre Galiția se vizitează și desin-
fectează la Szezakowa. Mai mari și îngrozi-
tore dimensiuni a luat însă ciuma. Din
4 Mai încôce au murit în Hongkong de
ciumă 1700 Chinesii. În 14 l. c. au murit
într'o și 82 de indiviți.

—
Băile române din locu, din cauza
s.-loru sêrbătorii ale Rosaliilor, vor fi Du-
mineca viitoare închise.

—
Concertu. Mâne în 17 l. c. va da
musica orășenească un concertu în otelul
„La pomul verde“, cu următoarea programă:
1. „Obersteiger“, marșu de Zeller. 2. „Hun-
nyadi László“, Ouverturne de Erkl. 3. „Un-
sere Frauen“, valsu de Fahrbach. 4. Fan-
tasia din „Cavaleria rusticana“, de Mas-
cagni. 5. „Chant de rosignol“ de Filipowsky,
6. „Ein Abend in den Carpathen“, fantasiă
de Bernstein. 7. „Vergissmeinnicht“, de
Philipovic. 8. „Wiener Leben“, potp. de
Komzák. 9. „Mädchenblume“, polca de
Bayer. 10. „Jessas na“, marșu de Jorens.
Inceputul la 8 ore sêra.

—
NECROLOGU. Maria Unguru născ.
Căprariu, soția d-lui profesor norm. Petru
Unguru din Blașiu, după îndelungate sufe-
rințe a răposată la 14 Iunie n. c. în alți
32-lea anu alu etății și alu 12-lea alu căsătô-
riei. Înormântarea s'a sêvșit adu, 16
Iunie n. — Dumneșeu s'o odihnescă în
pace!

DIN ROMÂNIA.

Cetim în „Țara“ de alaltăieri:
Consiliul de miniștri, ținut ieri la
ministerul de interne, sub preșidenția d-lui
Lascar Catargiu, are o deosebită impor-
tanță prin hotărârile luate. Toți miniștrii
au asistat la acestu consiliu.

S'au făcutu înaintările la gradul de
generalu, și au căpătat acestu grad d-nii
colonel Argintoianu, Popescu, Carcalețeanu
și Candiano Popescu.

D. colonel Rasty, prefectul poliției
capitalei, e chemat în activitate de ser-
viciu pe ziua de adu 1 Iunie, înaintat la
gradul de generalu alu jandarmeriei ru-
rale.

D-nii generali Sachelarie și Anghelescu
au fost puși în poziția de retragere, din
oficiu. D. generalu Barozzi, care a impli-
nit 40 ani de serviciu, asemeni a fost
pus în retragere, după cererea sa.

D. colonel Crănișanu e numit se-
cretar generalu alu ministerului de rês-
boiu, în locul d-lui colonel Popescu, în-
aintat la gradul de generalu.

Tôte înaintările, numirile și punerile
în retragere, făcute între oficerii superiori,
au fost primite cătu se pôte de bine în
armată.

În locul d-lui colonel Rasty, în-
aintat generalu și șefu alu jandarmeriei ru-
rale, e numit prefectu alu poliției capita-
lei d-lu M. Deșliu, actualu secretar gene-
ralu alu ministerului de interne.

cate, atata te cihăsece cu gura.... Hoi
Prier, cea Zorilă!

Părvu ajunse la tîrgu.

Acolo mare înghesuță și tîmbălu
de nu puteai rêsbate cu sufletul. Tôte pră-
văliile de pe strade încercate cu marfă
nouă de Brașov, Lipsca și Țarigradu. Nu
mai bani s'fi avut cineva. Câmpul vi-
telor cătu cuprindeai cu ochii rôtă im-
prejur, ticsit cu boi, cai, oi, trăsuri și
cărute de tôte soiurile, de tôte prețurile.
Apoi hămurării, olării, sticlării, locante la
fă-care pasu; și o învâlmășelă, și o furtură
de norod și strigăte de telali și pocnite
de bice, și nechezuri de cai, încât bietul
Părvu numai sciea pe ce lume se găsese.
Elu își deslegă boii în iarmaroc, le aster-
nă o sarcină de fînă dinainte și aședân-
du-se în caru cam într'unu oot, se puse
pe așteptat mușterii. Se rotiră imprejurul
lui, doi trei ovrei cu mânil în buzunare,
fôrte fudui, care când aușiră de prețulu
boilor, dădură din umere și plecără, dăr
și Părvu nu era mai puțin fudul. Cu
căt mușterii îi desprețuiau marfa, cu atăt
el o urca mai sus. Venea de pildă un
pecianat și întreba:

Numirea acêta a mulțumit tôte cer-
curile politice, și în special pe cele opo-
sante, care strigau de mult, că vor în
capul poliției unu civilu.

Până acum încă nu s'a hotărît cine
va fi numit secretar generalu alu minis-
terului de interne.

Adunare de invetători oprita.

Teure, 15 Iunie n. Adunarea
generală a Reuniunii invetătorilor
români gr. cat. din jurul Gherlei,
convocată pe a treia și a patra și
de Rosalii (19 și 20 Iunie n. c.) în
comuna Teure, este oprită din partea
autorităților administrative unguresci.

Avisu celorl. cari voiescu a fi con- ducători de coruri.

Cu 1 Iulie st. n. a acestui an voi
deschide un cursu specialu de musică vo-
cală și instrumentală, care va ține până în
31 Iulie st. n. inclusive.

Doritorii, de a frecuenta acestu cursu,
au de a solvi taxa de 5 fl. (cinci floreni
v. a.) anticipative. Insinuările sunt a-se
face la adresa subscriului celu multu până
în 25 Iunie st. n. Ca instrumente ajută-
tore vor servi violina și flauta.

Blașiu, 13 Iunie n. 1894.

Emiliu Ștefanuș.

Esamene la sate.

Sudriașu-Jupan, 25 Maiu v. 1894.

Suntem la sfîrșitul unu nou anu
școlastic. Esamenele pe la unele din șco-
lele nôstre populare s'au început, pe la
alte sunt în curgere. Dela rezultatul
favorabil alu acestor examene avem d'a
însemna un pas înainte în progresu la
poporul nostru. Unde invetătorul și-a
priceput înalta sa chiamare și a lucrat
nu din slujbă, ci din dragoste și cu zel,
acolo și rezultatul ostentilor lui va fi
mănos. Un astfelu de invetător va fi
totdeuna cu conștiința împacată, că a sa-
tisfăcut înaltei sale chiamări de invetător
și va fi totdeuna mulțumit cu soarta sa.
Ferice de comuna, căreia Dumneșeu i-a
trimis un astfelu de invetător.

Nu totu astfelu stă lucrul însă cu
acea, cari consideră înalta loru chiamare
de invetător numai ca un mijloc de
traiu alu vieții. Pentru un astfelu de in-
vetător, școla e o sarcină neplăcută, elu
abia așteptă ziua din săptămână, când se
mai rêsufle. Er când vine examenul, e bu-
curos și vesel, nu că și-a implinit da-
toria, ci pentru-că se scapă pe un timp
ore-care de acêta sarcină lui neplăcută.
Veți bine, că un astfelu de invetător
nu clădesce solidu, ci tôte a lui clădire se
basază pe nășip, și o clădire pe nășip
se spulberă la cea mai mică suflare de
vântu.

Un astfelu de invetător, după ce
în decursul anului n'a făcutu nimic, se

— Bade, bade! Chite purale boii?

— Trei-deci de galbin zimți și fără
bortă, rêsponde elu hotărît.

— Trei-deci de galbin pentru cine
întrebă, dăr pentru cine cumpără?

— Aista-i prețu, cui îi place, cui nu,
ecă drumul!

Așa se petrecu ziua în ciocniri de cu-
vinte, în tîrgu fără ispravă; er pe la
întunecate, Părvu, ostenit de atata vorbă
de clacă, se culcă în caru ca toți vîndê-
torii de boi, ce se aflau în iarmaroc.

Când se deșteptă a doua și... ce se
vadă? boii nicăiurea. Dă în sus, dă în
jos; alergă Părvule pe la prefectu, sub-
prefectu, polițai, primaru... închină-te Păr-
vule pe la tôte iconele.... boii iatraseră
în pământ. În sfârșit după trei zile de
căutare, Părvu, care-și cheltuse acum și pa-
raua de naforă, găsi boii într'o pădure hă-
mișii de fôme, furați de unu cinstit ne-
gustor scăpat de curîndu din temniță,
și care așteptă numai nôptea sê-i trecă
peste hotaru.

Când își aduse Părvu boii de funiă
în iarmaroc, îi clătina vîntulu de slab, ce
erau, er lui îi se părea, că-i are de daru,

apucă cu vr'o lună-două înainte esamenu-
lui spre a face aceea, ce a neglijat d'a
face în celelalte luni, ca s'pôtă eși cu fața
curată atăt înainte inspectorului distric-
tualu, cătu și înainte poporului, făcîndu
un examenu la aparență bunu, dăr în rea-
litate fără nici unu temeu. Un astfelu de
examen, poreclit și examen de paradă,
nu e greu de desclinitu. O întrebare pusă
vre-unu elevu te face numai decăt s' te
încredințezi de adevêru.

În 20 Maiu v., s'a ținut examenul
cu elevii dela școla poporală din comuna
Sudriașu-Jupan sub conducerea P. O. D.
protopresbiteru Sebastianu Olariu, ca ins-
pector districtualu, asistat de d-lu Vasile
Nicorescu, invetător în Timireșci, ca co-
misar de examene, numit din partea Ven.
Consistoriu diecesan pentru tractulu pro-
topresbiteral Făgetu.

Ca în totdeuna, așa și acum, am lă-
sat tôte, ca s'pôtă lua și eu parte. Am
și fost de față dela început până la sfîr-
șit. Examenul s'a început după cântarea
în coru a rugăciunii „Împêrate cerescu“
din partea elevilor, după care a urmat
esaminarea mai întâiu din religiune și apoi
din celelalte obiecte de învățămîntu. Cu
cei din anul întâiu și alu doilea s'au esa-
minat rugăciunile: „Tatălu nostru, Cre-
deulu, Născătore de Dumneșeu, cele 10
porunci; er cu cei din anul alu 3-lea, 4-
lea, 5-lea și 6-lea din „Istoria bibliică“ des-
pre Moise, Iosif, Ioan botezătorul, Nas-
cerea D-lui Is. Christos, despre ispita lui
Isus de deavolul în pustie etc.

Din recitarea rugăciunilor, precum
și din espunerea istoriilor biblice s'a
vedut, că d-lu invetător n'a prea ținut
sêmă de nici unu metod, nu s'a avut în
vedere nici gradul de dezvoltare alu ele-
vilor. Dăr nici nu-i bagu mare vină, pen-
tru-că e tînêru, și ce n'a făcutu anul a-
cesta, face-va anul viitoru, numai zel și
diligință s'fi. Propunerea religiunii are
scopul, de-a face pe școlari religioși și
morali, dăr chipul cum s'a propus stu-
diulu religiunii la noi, nu e de natură a
dezvolta sêmțămîntul religios, ci tocmai
din contră, prin învățarea de rost și fără
de nici o esplicare, pôte produce înstrî-
nare față de studiulu religiunii. Nu s'au
scos din istoriile morale nici măcaru
concluziunile de lipsă, d. e. că ce învățăm
noi de aici? ești și tu așa ca copilul, des-
pre care ne istorisesc? etc., cari conclu-
siuni influințază multu asupra inimei ele-
vului.

Urmîndu limba maternă, se procede
la cetit, mai întâiu cu cei mai mici, apoi
cu cei mai marișori.

Și aici s'a vedut, că puțin de totu
s'au deprinsu elevii cu exercițiile de cetit
și scrisu. Abia cei mai mari puteau ceti
logic și încâtva fluentu, fără d'a put
îns reproduce cu vorbele loru aceea, ce
au cetit.

Ce privesce matematica, acêta încă
s'a propus în modu mecanicu și nu

întru atata perduse nădejdea de a-i mai găsi.
Elu îi dădu în jumătate de preț, fiind-că
era acum pe la spartul tîrgului și boii
perduseră din fața lor. Dăr erau bani bun
și aceia, luați ca din drumu, căci puțin
a lipsit s' remăe Părvu și fără boi și fără
bani.

După ce-a bătut palma cu negusto-
rulu și a numărat zimții unlu câte unlu,
punîndu-i la brău într'o pungă de piele cu
baere, Părvu voi se plece acasă; dăr ne-
fiind multu pîn' în sêra și temîndu-se s' nu
înopteze pe drumu, se hotărî s' remăe
până a doua și. Atrasu dec de o slujeniă
de maimuță, ce sta în vîrfulu unu par și
de un paiat unu cu faină pe obras, care
bătea doba din rêsputeri la ușa unu
cortu, chemîndu norodulu s' vadă „minu-
nea minunilor“, „copilulu sburătoru, ca-
lulu nădravanu, și omulu care înghite iar-
tagane“, Părvu dădu cinci-deci de bani și
întră la comediă. Tôte au fost cum au
fost: minunții nemșeci nu alt-ceva, tre-
cer prin cercu, frînturi de șele, iartagane
înghițite, șoreci înhămați, dăr nesdrăvaniile
calului le-au întrecut pe tôte. Mă rog!
Cum a eșit calulu de după perdea s'a ple-

ilustrată prin exemple din viața de toate zilele, nici toate cele patru operațiuni, ci numai adunarea și subtragera. Intreba, bună-ora, spune-mi, câtă face 2 și cu 3? Câtă mai rămâne, decât din 5 iau 2? Er pe cei mai mari îi cheama la tablă și dicea: scrie 225, din jos 216, etc. spune câtă faci? etc.

Când d-lu' comisariu a dat unu' elevu', și-mi pare, că celui mai bun, exemplul: „Tatăl tău a vândut o vacă cu 91 fl. 50 cr., a cumpărat apoi unu' juncu' cu 30 fl., de 18 fl. 30 cr. a cumpăratu' porci, a datu' în datoriă 21 fl. La întrebarea, câtă i-a mai rămas din banii vacii, copilul ședea, nesciind ce să răspundă. Se vede de aci, că d-lu' învățătoru' nu numai n'a dat teme de lucratu' pe acasă de felul acesta, spre deprindere, der nici în școlă n'a deprinsu' pe elevi cu ele.

Din „Gramatica limbei materne“ și din „Geografia“, copiil au datu' răspunsuri bune, der și aici s'a văditu', că școlarii au învățat prea mecanicu', d'arostul.

Esamenul s'a încheiatu' prin unele cântări, esecutate de elevi, după cari P. O. D. protopresbiteru', în cuvinte bine simțite, pune la inima fiă-cărui elevu' însemnătatea învățaturii, er la urmă împărți unele cărțile celorlă ce au învățat mai bine.

Unu' participantu'.

Din tractul Reghinului s., Maiu 1894.

Esamenul la școlă confes. română gr. cat. din Chiheriul inferior s'a ținut în 18 Maiu n. c. sub presiul d-lui Nicolau Mateiu, parochu' în Chiheriul superior, ca delegat din partea M. On. D-nu' protopopu' Petru Uilăcanu' din Reghinul săsescu', care fiindu' impeditu' cu multele sale afaceri oficiose, nu putu' să ia parte dela începutu' la acestu' esamen.

Au fostu' esaminați 104 elevi, cari sub conducerea învățătorului Iuliu Hârșană au datu' unu' esamenu' mulțamitoru'. Cu răspunsurile școlariilor s'au declarat deplinu' mulțamiti cei de față și pôte s'ar fi făcutu' progrese și mai îmbucurătoare, decât numărul școlariilor n'ar fi fostu' atatu' de mare.

Inainte de-a se termina esamenul, veni și P. O. D-nu' protopopu', luand parte la punctele din urmă ale programei de esaminare, cum și la cântări.

După încheierea esamenului, s'au ceditu' rațiociniile bisericeii pe an. 1893 și s'a complectat salarul învățatorescu' la 300 fl. v. a. pe anu'.

Poporu' a fostu' cam puțin la esamenu', deși a fostu' cheimat; pricina este, că pe la noi satana totu' mereu s'amenă neghina sa.

In ziua următoare, 19 Maiu n. c., s'a ținut esamenul în Chiheriul superior sub presiul d-lui Protopopu' tractualu' Petru Uilăcanu'. Învățătoru' este d-lu' Aecsandru Lenardu', sub a cărui conducere, școlarii au datu' unu' esamenu' și mai bun,

ca în comuna de înainte. Numărul școlariilor esaminați a fostu' de 26 băeți și 27 fetițe, va să dică multu' mai micu', ca în Chiheriul de josu', deși comuna este mai mare cu 200 suflete. Causa este, că mulți copii au fostu' scusați dela școlă și astfel, rămânendū mai puțin, s'a pututu' face și progresu' mai mare.

In totalu', esamenul din aceste două comune au fostu' deplinu' mulțamitoru'.

Unu' asistentu'.

Clușiu-Mănăsturu', 29 Maiu n. 1894.

La școlă conf. gr. cat. din Clușiu-Mănăsturu' s'a ținut esamenul de veră în 27. Maiu st. n. sub presiul d-lui parochu' alu' Feleacului, Gavrilu' Popu', ca delegat din partea oficiului protopopescu' gr. cat. alu' Clușului. In decursul esamenului ne-au surprinsu' cu prezența D-nii Vasiliu Podobă și Andreiu Truția, ca delegați din partea institutului de creditu' „Economulu'“ din Clușiu.

Esamenul a avutu' succesu' bunu', răspunsurile școlariilor au încântat oșpeții prezenți, așa că la finea esamenului D-lu' delegat Truția și-a exprimat deplina mulțamire printr'o vorbire călduroasă, er d-lu' Vasiliu Podobă a arătat în cuvinte însufletite, că totu' celu' ce are în lume carte, are și de mai multu' bine parte. La fine a împărțit fiă-cărui școlaru' câte 10—20 cr., er pe mine pentru zelul arătat în decursul anului școlaru' m'a onorat cu o sumă de 15 fl. v. a. Bucuria era generală.

Primescă pentru acestă On. Institutu' de creditu' „Economulu'“ și d-nii reprezentanți ai sei Vasiliu Podobă și Andreiu Truția, atatu' din partea mea, câtă și a școlariilor, cele mai căldurose mulțamiri.

Teodoru' F. Negruțiu, învățătoru'.

Despre sēmēnături, seu cereale.

de I. Georgescu.

Cum se prăsesc grăul?

— Câte arături faceți D-vostre pentru prăsirea seu cultura grăului, bade Tomo?

— Trei, d-le învățătoru': Ogorulu', întorsulu' și sēmēnatulă. Ogorulu' ilă facem după ce gătam la sapă, cam prin luna lui Iunie seu Cireșeru', întorsulu' în postul celu' de două săptămāni, cam la începutul lui Augustu' seu Mășalaru', er sēmēnatulă ilă facem o săptămānă înainte și o săptămānă după ziua santei Crucii (14/26 Septembrie). Der mi-se pare, c'o să mai schimbăm și noi cu datina veche de trei hotarē, seu câmpuri, căci vedu', că eștia mai învățați, din fruntea satului, voescu' cu tot-adinsulu' să ne aducă comasația peste capu' și să ne dea toate locurile în două-trei parcele.

— N'ar fi rău nici cu comasația, bade Tomo, că atunci n'ai mai alerga cu carul și cu plugulu' dela unu' locu' la altulu', perdenđu' timpul pe drumu', și ostenindu-te, er la urma urmelor pomenindu-te și cu

ispravă puțină. N'ai ave la totu' locul și la totu' fînățulu' pagubă de câte două-trei brazde arătură și câte unu' pașu' de ierbă; numai cătu' atunci ar trebui să lucrați cu totul altmintrelea, bade Tomo.

— Am fostu' mai deunăți la Sibiu, d-le învățătoru', și m'am întâlnit cu unu' Sasu' din Șelimeru', care mi-a povestit, că la ei s'a comasat pământulu' și le umblă mai bine. Sēmēnă luțernă, mazăriche și trifoi, și țin vitele și vera în grajdū, seu că le scot în pădure la pășunat.

Numai rēndulu' sēmēnăturilor mi-a povestit, că l'au schimbatu'. Așa mi-a spus, că primăvera gunoescu' o parcelă, în care vreu să sēmēne cucuruzū, er tōmna, după ce iau cucuruzulu', gunoescu' apoi ogorēscu' și sēmēnă în anul următoru' orzū seu ovēsū. După ovēsū, în anul următoru', punu' nap, sēmēnă trifoiu' seu mazăriche, er după ce cosescu' mazăriche, ogorēscu', și tōmna sēmēnă grău. Va să dică folosescu' locul în totu' anul, schimbandū numai sēmēnăturile de pe el.

— De bună sēmă, bade Tomo, căci în totu' anul plătim și dare pentru el. Apoi ce pășune mai găsescu' ore vitele și prin ogorē, decât e vorba, ca să se lase ogorēle pentru pășunat? Umblă totă ziua mōrte de fōme peste brazde. Când am sēmēnă în locurile din ogorē cu trifoiu' seu luțernă, ai putē vedē alte vite, de pe cari să nu-ți mai iai ochii, er la vaci ai ave la ce te duce cu șustaru', că sciu, că n'ai veni cu elu' gol.

Der să te întrebū, bade Tomo, pentru ce faceți grăulu' cu varū înainte de sēmēnatu'?

— Pentru-ca să nu-lă mănānce paserile și șorecii și pentru-ca să nu facă tăciune.

— Bine, der câtă sēmēnă bagi D-Ta în locul de o gălētă seu 800 de stinjină pătrați?

— Câte patru ferdela, de câte 16 copuri ferdela, d-le învățătoru'. Apoi, precum e și locul, decât e mai seracu', sēmēnă mai multă sēmēnă, căci mai și pierē, er decât locul e mai bunu', atunci sēmēnă sēmēnă mai puțină, căci câtă o sēmēnă, totă rēsare. — Am totu' auditu', că unii plugari sēmēnă sēmēnă veche, de aceea nu prăsescu' tăciune. Ore dreptu' să fiă, d-le învățătoru'?

— Sēmēnă veche nu rēsare totă, bade Tomo; de aceea plugaru' trebuie să și facă în totu' anul sēmēnă nouă. Sēmēnă se alege din grăulu' celu' mai coptu' și mai frumosu'; se imblătesce, se venteră și apoi se alege grăulu' de sēmēnă cu ciurul seu triurulu', ca să rămānă, decâtu' bonulu' lui. — Ce felu' de grău ai D-Ta, bade Tomo?

— Grău de celu' bătrānū, cum se mai dice, și grău ardelenescu' roșeticu'. Ore să mai fiă și alte feluri de grău, d-le învățătoru'?

— Totă țera își are grăulu' seu propriu, bade Tomo. Astfelu' în Bănatu' e

și don grăulu' bănățnescu', în lu și giură, gurescu', în România s'a Ana Filip așa mai departe.

— Am vedutu' la prin care se s învățătoru', grău bănățnescu' indreptat spru cu țepi și cu bonulu' nu mē lasū, până nu cu care au im de acela; bonulu' lui e domnișorele s zului de mare.

— Am auditu', cile ajute! māvēră, d-le învățătoru' s'a constituit indatā după ce s'a duș Filipu', vice și s'a sbicitu' pământu' aiānū, cassier.

— Este, bade Tru d-lu' Petru putere și lāsătoru', ca omittu': Iosef.

— Ore în care pu, Zoriția Da grăului, d-le învățătoru' Dașce mai bii

— Grăului îi primovse, lutose și Tomo, în locurile humilviā suntō bine In asemenea locuri, de la Sēmēnătură dă c locul de o gălētă seu, na ascultă să-ți gălete de bone. Der, Vnu' plugaru' tescu', cum și-a alesu' er grăulu'.

Unu' plugaru' vestu' B din anu' în a vedu', că grăulu' lu, ce mai mēruntū face totu' mai slabu' și-lū autatū în tō ccea s'a apucatū și anitețai mare și n dele lui spicul celu' iu, inatū tōmna f mosu', pe acela l'a sēmēnar stratū din grădina lu, Esecere, a alesu'.

Când a fostu' lanasū din cele seu spicul celu' mai frumA, acesta-i bonul în grădină, dicendū: și tōldele mele. mai frumosu' în tōte

Pe acela erāși lōr sēmēnatū tōr o parte și la secere tuq. Astfelu' a eșite din elu' la olal pā altulu'. La în patru anu' unulu' deir „astāđi am di anu' a pututu' să dică n-sū patru anu', nulū sēmēnatū acum c

gălete de grău alesu', încercatū omi

— Greu lucru, der la urma urm cela, d-le învățătoru', eke-ar audī de pov totuși i s'a plătitu'. I avă elu' am audī

asta Dānilă din Vale, elu' mai mērunt, sēmēnă totu' grăulu' lăceea rēsare, 1 — „Ce sēmēnă, se din grău mēr Tomo. Nu se pōte fa i lumea, precu; grău bobonatū până isaru' țigānescu', se pōte din armānda, isaru' țigānescu', împērā! rocu (Va urn

MUE SI L DE TOAT

potcōve de h... ca n... te Domide... și ducă acasā... Secu' acesta și-a colo. și creeze visa: „Nimio disemū de învățatoru' de ierile Timișoril, comprimatū de gh in locul celei de hārtie, pnu' drum ruinare și neco; d-lu' I. Golderg, dintr'u de ađi. In acestu' mania, a inventatū și pc romanū de acolor Matera întrebunț, la dārnicia bunis, cōve este hārtia in fo, ni in ajuto; feculă și comprimate la căldura? siune.

Se crede, că se au avantag, permite estensiuneicopitei calului, strēză tenacitatea și soliditatea sa și la acțiunea ape și chidelorū din g talpa acestorū pōtve devine as, întrebunțare, pe căl potcōvele acti metalu', se lustruesc. Aceste potcōvee lipescū pe ilū rca cailorū, așa că se înatură batera și inconvenientele se.

Celū mai mare balonū.

Celū mai mare balonū din l crede, că arū fi cel construitū de in de d-nii Carolu' Gre Spencer și f Holloway. Capacitatea sa trece (nsu metri cubi și este capabilū de a greutate de o tonă pte greutatea se de care este de o ton. și jumătate. scă Elū se compue din o sferă drt 45 în diametru, constituită din 120m Acoperișulu' lui est formatū din două taturi de mātase, renite printr'un sto, o te masticū, se scotese, că va putē fac scensiune de șesē ile fără scoborir, ca Acestū balonū a costatū 62, hie, mai Elū a fostu' încercatū la 21 Febrū, aercu u palatulū de Cristelū, și a rămasū unu' în timpū de 4 ore și jumătate opun

timpū liniștitu'. Constructorii și

catu' în genunchiu în fața publicului în chipu' de „bine v'am găsitū sănătoși“. Apoi punandū-i-se ciasorniculū dinainte, a arătatū ceasurile fără greșelă, bātendū de-a tâtea ori cu copita în pământu' câte ceasuri erau, și la întrebarea ce-i place mai bine: biciulu' seu grăunțele? a răspunsu' la biciu scuturandū din capu', adecă nu, și la grăunțe, plecandū din capu', adecă da. Er când paiățulu' ilū întrebā:

— Ia sēma murgule, și-mi spune, cine din tōtă lumea adunatā aici e mai bețivū? calulū se asternū pe fugă, făcū câte-va roți impjurū, se oprī dinainte unu' omū, ilū mirosi, apoi fugi mai departe; mirosi pe unū altulu' și er fugi, der când ajunse dinainte lui Pārvu, pārdalnica de vitā stētū pe locu' și începū să batā din picioru'.

— Nu cumva o fi aesta? întrebā paiățulu'.

Calulū dēdū din capu' și necheză. Nici că mai încăpea vorbă, „aista-i rēspunse calulū în limba lui, așa ca sē-lū înțelēgā și copiil.

Ridea lumea cu chefū, ridea și Pārvu, apoi cu toții eșirā mulțamiti pentru cei cincī-deci de bani dați la intrare.

— Ascultă Pārvule, îi dise o cunos-cință de-a lui din ianmarocū; vita cea de calū o fi spusū seu nu adevēratū, der sciu și eu una adevērată.

— Ce? — N'ai datū aldāmașū pentru vēnderea boilerū.

— Bine dicī, adause unū alū doilea, asta nu-i cu cale între gospodari cinstiți. Pārvu stētū unū momentū pe gânduri, perduse jumătate de prețū la vēndare, mai cheltuisē din pungă cu căutarea boilerū, mai dēduse cincī-deci de bani la comedie... ei... ce mai la delū la vale? Unde merge miai, mergā și suta!

— Hai la aldāmașū!

Plinū de chefū intrā Pārvu cu tovarășii sei într'o crășmă, și scolo: „ține hīne, na cumetre!“ se prelunđi aldāmașulū până ce ochii lui Pārvu se painjinirā de vedeau ca prin ciurū. Incă două, trei pahare și Pārvu vājūitū cu desāvīrșire, căđū sub masā spre îndeplinirea proorociei calului. Mai đi, că nu suntū și dobitoce nāsdrāvane!

A doua đi Pārvu se deșteptā cu capulū înferbēntatū și cu ochii grei, în ares-

tulū poliției. Căutā la brāu; der gāsescu, decât ai ce!... Baniil își căutaserā și ei de drumū cu punga cea cu baere, dimpreună.

Asta a fostu' o adevērată pacoste.

Pārvu alergā er la tōte fețele cārmu-irii, se închinā er la tōte icōnele, lācristandū după punga lui, însă banii mai și reți decâtū boii, sciurā să se ascundā mai bine.

După trei đile de zadarnicā căutare, Pārvu fū silitū să și vēndā și carulū pentru a și plăti datoriile la casa unde găzduise și să întorșe pleasă pe josū, prin colbulū drumului, acōștitū ca vai de elū, gândindū... adecă negāndindū nimicū; ce era să se trudescā a gândi la lucruri ce nu se mai puteau întorșe!

— Cine-i acolo? strigā femeia lui Pārvu, audēndū în puterea nopții o bātae la usă.

— Eu, bărbatu-tēu, „dēc'a vrē Dumneđeu!“ rēspunse bietulū omū pocăitū.

(„Conv. Lit.“)

N. Gane.

si dom... la Wood... giura, adresa d-lui... a Filip... comitetului... comiteti... re se s... Esamene de... nului pentru d... ca ientinescu... la milioane de... costă invasiune... trupe in aju... pentru ca se... cu această ocași... oservatiă. Odată... t, toate pisicile... provincioile in... care n'au pu... prinse de șo... că in unire stă... utose și... ită bine h... O hoție cură... una din zilele cute se adunase... den Linden... b-tei, un felu... cum e in Bucur... din Berlinu... o imensă de omeca se vadă trā... apodobite cu floce se intorceau... barea bătăii cu i... ntre omeni se a și unū tēnērū... inea mereu mār in buzunarū și... a încōce și ino liniștitū. Elū... e lāngă diferite apurī de curioși... că nu se intereā de nimicū alt... cātū de trāsurileumōse, carī tre... bōce și incolo imga mare... nenii, carī se afl pe lāngă elū... tōrī surprinși, cān apare de odată... tōte s... ntū de poliție apucā de cēfā pe... elū a... acela.

La Ce ai cu mine le? intrebă tēnēm... am di... Mē mai intrebbugașule? Apoi... u anī, ești acum intrā unū ceasornicū? Lasă-lū d-le inoce — dīserā cātī... nī. Noi l'am vērī stāndū mereu... le in buzunarū. Im putea sē fure? Uite cum... dīsagentulū, desfā... n audī... haina tīnērului. Oți rēmaserā cu ra cāscatā. Buzunarulū dreptū alū hainei era... in gaura ast-fel'ormatā pungașulū... māna, fura ceasnice și portofele... la omeni și le bra in buzunarulū... nilorū, trāgāndu-apoi repede māna... lū a fostū arestat... ungașulū e unū ielnerū, care se... cā nu era mulținitū cu meșteșu... lui și s'a apucatū e altulū mai bā...

Catastrofa di Viena. nenorocire inspăimântătoare s'a abā... cestū in ziua de 7 Iunie stilū nou), asu... acolo... eneī. Rēmāi inmāsuritū de grōzā, buni... tesci cele petrec... Atāta jale, atāta... tū nu s'a pomenit... încă pānā acuma... itala Austriei, de... dōrā in tim... evoluției din 18... cānd prințulū rānite la ochi, brațe, pieptū, etc. Atātū de... chgrätz voia sē... cācā in cenușe mare era puterea orcanului, incātū a trin... revoluționarū. Catastrofa din 7 Iu... ită așa pe neașteptate, ca tōte re... elementelorū nā... i, a pricinuitū... dezastre de carī... greu se va putē... a Viena, cu tōtā... ervenția prom... ritateilorū res... bine. Ea va rē... pururea in amint... orașului greu... stū și a lumēi, ca... cutremurulū din... ca și catastrofa de... insula Ischia. in... nōptea de 6 Iun... nori negri și... revestitorū de nenc... ire, s'au ingrā... pe cerū, intunecā... așa de tare... incātū nu se pute... vedea la dis... cea mai micā, deși... minarea Vienei... nimicu de doritū. Tōtā lumēa se... la izbucnirea unei... formida... lru nu i-ar fi trecut... rin minte ni... lă se va intāmpla... c-a-ce s'a intēm...

Cătră dimi... bātă unū... teribilū dinspre m... oște, care... ca pe la ceasurile 8 masa cea nēgrā... lorī sē se descarge intrū grindinā din... mai ingrozitōre. Cădera grindinei se... cu unū sgomotū asurzitōu ca de tunurī... unū momentū, străđile erau acoperite

cu straturī inalte bōbe de gheață mai... mari ca nucile. Fzere necurmate spinte... cau mereu vēzdubū negru plinū de bu... cățele de gheață, se repedeau la pāmētū. Era unū spēacolū infiorătoriu, care... nu va dispere ni-odatā din amintirea a... celora, carī l'au dūtū. Grindina asta nimicitōre nu a du... ratū multū, și inliatū dupā dēnsa a ur... matū o plōiā, ca cādea cu atāta furiā, in... cātū pārea, cā oșulū va fi inecatū in in... tregimea sa. Apīși făcea locū pretutin... denī și 'i erupsen tōte privințele, precum... și in fōrte multcase. Cātū n'a stricatū și... nimicitū grindia, a complectatū plōiā, care... a făcutū cu netință orī ce circulația pe... stradā. Locuitū nicl nu indrāneau sē eșā... din case pentrā vedē dezastrele prici... nuite de catașofā.

In curteimperială (Hofburg), grin... dina a spartōte gēmurile din catulū alū... doilea, unde afla apartamentele impēra... tului. Au rēsū neatīnse numai geamurile... dela ferestri acelea, carī ducū la aparta... mentulū prițū alū impēratului. Fōrte... multe pagu' a încercatū și partea aceea... a palatului de locuesce principesa Ste... fania, vedū lui Rudolf.

In așirabila grădină publică numitā... Volksgart, a fostū distruse aprōpe tōte... straturile flori și mulți copaci au fostū... desrādēciți.

Palulū ambasadei italiene e vātā... matū insulte părți, de asemenea palatulū... mārētū ū primăriei, care se aflā totū pe... Ring. Așa grindina a distrusū o sumā de... ferestre medievale de o frumusețe neintrec... utā.

M vātēmate suntū palatulū ministe... rului drēsboiu, hotelulū Imperialū, Posta... central și palatulū archiducelui Carolū... Ludovī.

I gara de Nordū au fostū distruse... tōte feștrile și prin spērturī a inundatū... apa apra peronului și a șinelorū, ēr cāl... lētorisosiți cu trenulū acceleratū au tre... buitū inre in apă pānā aprōpe de ge... nuna pentru a ajunge la eșire. Mai multe... vagō deschise încārcate cu varū nestinsū... s'au prinsū. In spitalulū celū mare „Allgemeines... Krakenhaus“, bolnavii au fostū cuprinși de... o picā ingrozitōre. Sālile de pacienți au... fost inundate intr' o clipā și nenorocīții... bolnvi, care cum putea, fugeau afarā, es... puindu-se și mai tare.

Firele telegrafice și telefonice suntū... rve in cea mai mare parte. Tribunalele... șicilile au trebuitū sē fiā inchise din pri... cā lipsei complete de geamuri.

In grădina Prater, elementele infuri... e au pricinuitū mōrtea unui omū. Elū a... stū lovitū de unū copacū desrādēcinatū... a rēmāsū mortū la momentū.

O altā victimā e unū birjarū, care... asā in urma sa o vēduvā și șese copii... aici.

Multe alte persōne, carī se aflau pe... afarā, cānd începuse catastrofa, au fostū... rānite la ochi, brațe, pieptū, etc. Atātū de... itū la pāmētū multe trāsuri, ce se aflau... in circulația. Suntū o mulțime de cai rā... niți și orbīți.

Nenorocirea cea mai mare a fostū a... ceea, care s'a intēmplatū pe câmpulū de... esercițiu Simmering. Acolo se aflau in di... minēta aceea douē baterii, carī făceau eser... cițiu in momentulū izbucnirii orcanului. Mai toți caii au prinsū vēntū, aruncāndū... josū pe cālēreți și smucindu-se din hamurī, au apucatū care incātrāu. Furgōnele au... fostū trāntite la pāmētū, cālēndū mai... mulți soldați. Suntū rāniți fōrte gravū mai... mulți ofițeri și soldați.

In orașū au fostū omorīți de grin... dinā doi copii, și numērulū omenilor rē... niți e legiune.

Societatea de salvare și ajutōre a bol... navilorū (Rettungsgesellschaft) și-a mobi... lisatū tōte forțile, dēr este peste putință... de a ajuta pe toți nenorocīții.

Cursul la bursa din Viena. Din 15 Iunie 1894. Renta ung. de aur 4% . . . 120 65 Renta de corōne aug. 4% . . . 95.10 Impr. căil. fer. ung. in surū 4 1/2% . . . 127.20

Impr. căil. fer. ung. in argint 4 1/2% 102.— Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. 124.50 Bonurī rurale ungare . . . . . 95.20 Bonurī rurale croate-slavone. . . . . 95.20 Imprum. ung. cu premii . . . . . 149 75 Losurī pentru reg. Tisei și Segedin. 142 50 Renta de hārt e austr. . . . . 98.25 Renta de argint austr. . . . . 98.15 Renta de aur austr. . . . . 120.85 Losurī din 1860 . . . . . 147.— Acții de ale Bāncei austro-ungarā . . . . . 997.— Acții de-ale Bāncei ung. de credit. . . . . 442 50 Acții de-ale Bāncei austr. de credit. 351.75 Napoleondori . . . . . 9 97 Mārē imp. ger. . . . . 61.32 1/2 London (lire sterlinge). . . . . 125.20 Rente de corōne austr. 97.95

Cursulū pieței Brașovū. Din 16 Iunie 1894. Banonote rom. Camp. 9.86 Vēnd. 9.89 Argint romān. Camp. 9.84 Vēnd. 9.90 Napoleon-d'orī Camp. 9.93 Vēnd. 9.96 Galbenī Camp. 5.82 Vēnd. 5.87 Rubleruseci Camp. 1.31 Vēnd. — Mārē germane Camp. 60.70 Vēnd. 61.— Lire tarcesci Camp. — Vēnd. — Soris. fonc. Albina 5% 101.50 Vēnd. 102.50

Calendarulū sēptēmānei. MAI. are 31 zile. FLORAR. Zilele Călend. Iul. v. Călend. Gregor. Dum. 5 + Sf. Rosalii 17 Adolf Lunī 6 Lmnia Rosalii 18 Maro-la Martī 7 S. m. Teodot 19 Gervasiu Mer. 8 S. m. Teod. Str. 20 Silveriu Joi, 9 S. Cir. l. Archiep. 21 Alviu Vin. 10 P. mart. Timot. 22 Paulin Sām. 11 S. ap. Vartolom. 23 Edeltrud.

Prețurile cerealeor din piața Brașovū. Din 9 Iunie st. n. 1894. Măsură odu greutatea Calitatea Valuta austr. fl. or. 1 H. - L. Grāu cel mai frumos mijlociu . . . 5 90 mai slabū . . . 4 80 Grāu mestecatū . . . 3 60 Sēcārā frumōsā mijlociā . . . 3 40 Sēcārā mijlociā . . . 3 — Orzū frumōsū . . . 3 70 mijlociu . . . 3 30 Ovēsū frumōsū . . . 2 70 mijlociu . . . — Cucuruzū . . . . . 3 60 Mālalu . . . . . 3 50 Māzēre . . . . . 5 70 Linte . . . . . 10 — Fasole . . . . . 3 70 Sēmēntā de inū . . . 11 — Sēmēntā de cānepā . . . 4 80 Cartofi . . . . . 1 20 Māzēriche . . . . . — — 1 kilā Carne de vitā . . . — 48 Carne de porcū . . . — 52 Carne de berbece . . . — — Sēu de vitā prōspētū 21 — Sēu de vitā topitū 32 —

Cursulū losurilorū private din 13 Iunie 1894. Basilica . . . . . 10.— 10.20 Creditū . . . . . 195.75 195.75 Clary 40 fl. m. c. . . . . 57.— 58.— Navig. pe Dunāre . . . . . 146.— Insbruck . . . . . 25.— 28.— Krakau . . . . . 25.75 26.25 Laibach . . . . . 24.90 24.90 Buda . . . . . 62.50 63.50 Palfy . . . . . 58.— 59.— Crucea roșie austr. . . . . 18.20 18.— do ang. . . . . 12.15 12.55 do ital. . . . . 12.75 13.25 Rudolf . . . . . 23.25 23.25 Salm . . . . . 73.— 74.— Salzburg . . . . . 27.50 28.— St. Genois . . . . . 69.50 70.50 Stanislaw . . . . . 44.50 45.50 Trietine 4 1/2% 100 m. c. . . . . 144.— 150.— do 4% 50 . . . . . 70.— 72.— Waldstein . . . . . 50.— 54.— Windischgrätz . . . . . — — Sērbesci 3% . . . . . 38 70 39.— do de 10 franci . . . . . — — Banca h. ung. 4% . . . . . — —

Tōrgulū de rimātorī din Steinbruch. La 11 Iunie n. 1894. Starea rimātorilorū a fostū de 187,829 capete, la 12 Iunie au intrat 2945 capete și au eșit 1940 rēmānēndū la 13 Iunie unū numērū de 188,830 capete. Se notēzā mārfa ungurēscū veche grea dela 42. — cr. pānā la 43. — cr. mārfa ungurēscā tinerā grea dela 44 — cr. pānā la 45. cr. de mijlocū dela 44 1/2 or. pānā la 44 1/2 cr. ușorā dela 44. — cr. pānā la 45 — cr. Mārfa țērānescā grea dela 43 — pānā

la 44 — or. de mijlocū dela 43 — or. pānā la 44. — or. ușorā dela 43 — or. pānā la 44. — or.

Bursa din Bucuresci din 13 Iunie n. 1894. Valori. Renta romānā perpetuā 1876 5 1/2% 100. 1/2 Renta romānā amortisabilā . . . 5 1/2% 84. 1/2 do 4% . . . . . 97. 1/2 Renta rom. (rurale convertite) 6 1/2% 101 — Oblig de statū C. F. Romāne idem 4% — Imprumutulū Openheim 1866 . . . 8 1/2% — Imprumutulū Oraș. Bucuresci . . . 5 1/2% — idem idem din 1884 . . . 5 1/2% 86. 3/4 idem idem din 1890 . . . 5 1/2% 85. 1/2 Impr. or. B. cu prime Low. fr. 20 — — Credit fonciarū ruralū . . . . . 7 1/2% 92. 3/4 idem idem . . . . . 7 1/2% — Credit Fonc. Urb. din Bucuresci idem idem . . . . . 6 1/2% 101 — idem idem . . . . . 5 1/2% 86 3/4 Credit Fonc. Urban din Iași . . . . . 5 1/2% 79 1/2 Oblig. Casei Pensiuilorū fr. 300 10 fr. 275.— V. N. — Banca Națion. ult. div. 84.45 500 1475.— Dacia-Romānia ult. div. 35 lei 200 — Naționaliā de asig. ult. div. 36 lei 200 — Banca Rom. ult. div. fr. 12.— 500 — Soc. Rom. de Constr. ult. div. lei 15 250 — Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 80 250 — Soc. Rom. de Hārtie ult. 00 100 — Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur 200 — Societ. de Constr. ult. div. — — Societ. de Hārtie ult. div. — — 20 franci aur . . . . . — 20.08 Banca Națion. a Romāniei . . . . . 5 1/2% — Scompt. . . . . 6% — Avansurī pe efecte . . . . . 6% — vansurī pe Lingourī . . . . . 6% —

Bursa de mārfurī din Budapesta. din 13 Iunie n. 1894.

Sēmīnțe. Grāu Bānățenescū 80 7.35 7.50 Grāu dela Iisa 80 7.40 7.50 Grāu de Pesta 80 7.40 7.50 Grāu de Alba-regala 80 7.40 7.50 Grāu de Bácska 80 7.45 7.55 Grāu ung. de nordū 80 — — Sēmīnțe vechi ori nouē solulū Calitatea per Hect. Prețul per 100 chilogr. dela pānā Sēcārā 70-72 5.10 5.25 Orzū 60-62 5.95 6.35 Orzū de vinars 62.64 — — Orzū de bere 64.68 — — Ovēsū 39.41 6.60 6.90 Cucuruzū bānăț. 76 — — Cucuruzū altū solū 78 4.65 4.80 Cucuruzū " — — Hirică " — 3.85 4.25

Produsediv. Solulū Cursulū dela pānā Sem. de trif. Luțernā ungar. 52.— 56.— — — francesā — — — — — — roșiā 62.— 47.— Oleu de rap. rāfnatū dupla 30 — 31.— Oleu de in 5.25 5.95 Uns. de porc dela Pesta 49.50 49.50 dela țērā svēntatā — — — — Slāminā 45.— 45.50 afumatā 47.— 47.50 Sēu — — — — Prune din Bosnia in buți 15.75 16.— din Serbia in saci — — — — Lictarū din slavonū nou 15.75 16.— bānățenescū 12.— 13.— din Ungaria — — — — Gogoși ungurēsci sērbesci — — — — Miere brutā — — — — galbinā strecuratā 32.— 33.— Ceară de Rosenau 152. 155. Spirtū brutū — — — — Drojdiute de spirt — — — —

Proprietarū: Dr. Aurel Mureșianu. Redactorū responsabilū: Gregoriu Maiorū.

De închiriatū. pentru sezonul de vară se recomandā unū escelentū localū de închiriatū in Branū, constātōrū din 2'odāi mobilate, 1 bucătārī și curte, in care se aflā: apă de beutū și bae pentru scāldatū, impreunatā cu tușū. Lāngă casā locū de preumbrie in tōte părțile, cea mai sātētōsā climā de munte. Comunicația atātū spre Brașovū, cātū și spre Romānia in cea mai bunā stare. A se adresa la d-lū proprietarū alū casei I. VOICULESCU, primarū in Moe-ciulū inferiorū — Branū. (Tōrcsvār.) 1-3

Dr. Sterie N. Ciurcu VIENA, IX Pelikangasse Nr. 10 Cabinetū de consultațiune cu celebri-tățile medicale și cu specialiștii dela facul-tatea de medicinā din Viena. Consultațiunī și prin corespondență.

2. Ganz seid. bedruckte Foulards 75 kr. bis fl. 3.65 p. Met. (ca 450 verşq. Dispojit) — sowie schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 fr. bis fl. 11.65 per Meter — glatt, gestreift, kariert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 verşq. Onal. und 2000 verşq. farben, Dessins etc.), porto- und zollfrei in die Wohnung an private, Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. nad Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich.

Societatea acţionară „HEBE“ în Năsăud.

Nr. 30—1894.

PUBLIKAŢIUNE.

Prin această se aduce la cunoştinţa publică şi în specială a persoanelor suferinde că

SESONULŪ de CURĂ şi BĂI

alū renumitelorū băi din Sângeorgiulū-Romānescū se deschide irevocabilū la 15 Iunie st. n.

Pentru mănăcări bune, nutritore şi estine, pentru beuturi curate şi sănătose s'a îngrijitū Otelierulū nostru **GEORGE POPŪ** în deosebi.

Informaţiuni mai de-aprope se potū lua de-adreptulū dela Administraţiunea băilorū din Sângeorgiulū-Romānū (Oláh-Szent-György).

Năsăudū, 8 Iunie 1894.

DIRECŢIUNEA.

458,3—3

Apa minerală de Borszék (Borviz)

regele tuturorū apelorū minerale.

Pentru escelele sale proprietăţi a primitū la expoziţiunea univereală din Budapesta, Viena, Triest şi Parisū medalia de argintū şi aurū şi diploma distincţiune. — Din cauza conţinutului abundantū de acidū carbonicū aerū şi semilegată este singura apă, care se pōte transporta fără de a suferi o scădere în putere. În gustulū ei bunū şi în facultatea ei rectoro. Se pōte aplica cu efectū foarte bunū. ea **APĂ VINDICĂTORE** la anemie, nervositate, la conturbări de digestiune şi în generalū la orice perturbaţiuni interne.

Prin gustulū sen celū plăcutū şi bogatulū conţinutū mineralū această apă amestecată cu vinū e recunoscută ca o beutură plăcută şi rectoro superioară a toorū apelorū minerale.

Se află de vëndare în **UNICULŪ DEPOSITŪ** principalū

alū subscrişilorū, această apă escelentă şi indigină, atâtū din isvorulū „principalū” câtū şi „Kossuth” en gros şi en detail, cu preţū convenabilū.

Accentuândū, că numai în depoulū nostru se potū căpăta sticle proveđute cu etichete şi conţinutū nefalsificatū, despre ceea ce se garantēză,

Administraţiunea generală a apelorū minerale dela Borszék

LAZĂR şi VERZĂR
BSĂŞOVŪ.

430,5—11

Dintre tōte hărtiile pentru țigaretē este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigaretē veritabilă frantzescă

„Le Gloria“

fabricaţiunea d-lorū **JOSIFŪ BARDOU & FILS** în PERPIGNAN—PARIS.
 60 medalii de aurū, 16 diplome de onōre marī, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineţā şi bunătate întrece tōte celelalte hărtii de cigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atuncī veritabilă, decā fiā-care cărticică pōrtă firma **JOSIFU BARDOU & FILS.**

„Le Gloria“ se efectuează cu marginele netede seu crestate (perforate).

„Le Gloria“ se efectuează şi ca tuburī şi adecā într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătatū în Braşovū la tōte marheţaniile şi băcāniile en-gros, precum şi la fiā care debitantū mai bunū de tutunū.

20.—52.

Nicolau Roncea

constructorū mecanicū în Braşovū,
 Blumna mică, strada Ştefanului Nr. 3,

aduce la cunoştinţa onoratului public că şi-a deschis propriulū său atelierū, ca să poată să

**Instalatorū de apaducte şi sonerū
 d' sonerīi şi telefonice.**

Constructulū mecanicū N. RONCEA, care a fost timpū o îndelungată praxă, ce a făcū în Germania, Romānia de prezentū l' d' d' inginerū Himpel & Co. în Braşovū, el s'a ocupatū cu conducerea apactului a telefonelorū şi sonerū, a datū nume rōse dovedī de de destoinicia, ce posederū comăestria instalaţiunei de apaducte, telefonice şi sonerīi, fiind or stare de-a satisface chiar şi ce mai esagerate pretensii ale publicului.

Este rogatū deci onoratulū publicū de adresa cu tōtă încrederea la constructorulū mecanicū N. RONCEA, care îşi oferă serviţiile se pe lângă preţurile mai reduse.

Anunţuri

(insertiuni şi reclame)

Suntū a se adresa subscrişei administraţiunii. În caulū publicării unui anunţ nu mult de odată se face scădnentū, care creşte cu câtū puţicarea se face mai de multe-ori.

Administraţiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Descoperire de Băi

Se aduce la cunoştinţa on. p. că s'a descoperit şcola de inotat în Balău Blumena Schwichulgasse Nr. 2.

Baia est proveđută cu duşuri din quulū apaductū al oraşului. Irigiată de cei mai harnicī mēstri de inotatū.

ANTEPRENORUL

„ZACHERLIN“

care este celū mai bunū mijleū contra insectelorū totū soiulū, şi nu există preparatū mai bunū, în ca Zacherlinul.

Cumpēraţi numai sticle sigilate şi cu eticheta „Zacherl.“ Tōte celelalte preparate suntū imitaţiuni false.

Sticla costă 15, 30, 50 cr., 1 fl., 2 fl. Aparatū de improscatū 30 c.

Se află de vëndare în Braşovū: La Domulū I. L. et A. Heimer, Heinrich Zacherl, Dimitrie Eremias nepol, Emilū Por, Karl Ick, Franz Kelemen farmacisti. — In Sibiu: Julius Müller, Carol Schussler farmacisti. — In Cluj: Teutsch et Turtler, N. Grădinar, Eduard Jekelius farmacisti, Carol Teiner, Jul. Hornung farmacisti. — In Iaşi: Heinrich G. Obert, Ernest Jekelius farmacisti, Victor Roth farmacisti, Heinrich Wagner, Karl Harth, Johann Dugou et Fiu. — In Wunsch, Fritz Griseberger, Heir. Herrmann. — In Băneasa: Richard Glein farmacisti, M. A. Grăser, I. Iaroslav farmacisti. — In Iaşi: Heinrich Schul. — In Braşov: Iosifū Hammer. — In Căhalmū: La Domulū Ernst Wolff, Sam. Nagelschmidt farmacisti. — In Zărneşti: Melas. — In Sereia: La Domulū F. Schuster farmacisti. — In Zărneşti: D. nulu Aurel Cătean farmacisti. — In Răşnovū: La Domulū Carl Fuhrman farmacisti.

Mai departe se află „ZACHERLIN“ de vëndare pretutindenea, unde suntū placate espuse.

Numere singurateice a 5 cr. se potū cumpēra din „Gazeta Transilvaniei“ librăria Nicolae Ciurcu.